

MONITOR BOUWREGELGEVING 2008

COLOFON

Opdrachtgever	: Ministerie VROM
Project	: Monitor Bouwregelgeving
Projectnummer	: V0964.01.01
Datum	: 17 december 2008
Status	: Definitief
Auteur(s)	: Rick Bleeker, Reena Bhola
Bijdrage	: Henk Vermande
Autorisatie inhoud	: Joost Pothuis

INHOUDSOPGAVE		pagina
1.	INLEIDING	1
2.	ACHTERGRONDINFORMATIE	2
2.1	Onderzoeksopzet	2
2.2	Respons	2
2.3	Achtergrond respondenten	4
3.	ERVARINGEN MET DE LANDELIJKE BOUWREGELGEVING	6
3.1	Woningwet	6
3.2	Bouwbesluit 2003	8
3.3	Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab)	12
3.4	Besluit bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)	15
3.5	Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit)	17
4.	WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT (WABO)	19
5.	VOORLICHTING	21
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	24
BIJLAGE: VRAGENLIJST		

1. INLEIDING

De bouwregelgeving is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Met de veranderingen in de wet- en regelgeving beoogt het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) de regelgeving te verminderen (deregulering) en te vereenvoudigen. De bouwregelgeving wordt hierdoor klantvriendelijker en beter toegankelijk. Om de bouwregelgeving aan te kunnen passen op de wensen vanuit de praktijk voert het ministerie van VROM de 'Monitor Bouwregelgeving' uit: een onderzoek naar de ervaringen van gemeenten en de bouwpraktijk met de bouwregelgeving.

Wijzigingen in de bouwregelgeving

Op 1 januari 2003 zijn de gewijzigde Woningwet en het geconverteerde Bouwbesluit in werking getreden. Op 1 april 2007 is de Woningwet wederom gewijzigd. Deze laatste wijziging van de Woningwet is bedoeld om de naleving, handhaving en handhaafbaarheid van de bouwregelgeving te verbeteren. In 2005, 2006 en 2007 zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd in het Bouwbesluit. Ook is op 1 november 2008 het Gebruiksbesluit in werking getreden. Dit besluit zorgt ervoor dat alle regels voor brandveilig gebruik landelijk uniform zijn geworden. Inmiddels komt ook de datum dichterbij waarop de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking zal treden. Deze wet zorgt ervoor dat een aanvrager straks maar één vergunning aan hoeft te vragen: een omgevingsvergunning. Veel gemeenten zijn hun organisatie hierop aan het aanpassen, zodat deze nieuwe wetgeving zijn schaduw reeds vooruitwerpt. Vooral de één-loket-gedachte die daaruit voortkomt, kan de administratieve rompslomp voor de burger al aanzienlijk beperken. Er wordt dus continu gewerkt aan de vermindering van het aantal regels en de vereenvoudiging van de regels.

De Monitor Bouwregelgeving

In 2003 heeft het ministerie van VROM een eerste monitoringonderzoek laten uitvoeren naar de ervaringen met de bouwregelgeving in de praktijk. Het tweede onderzoek naar de ervaringen met de bouwregelgeving heeft eind 2004 plaatsgevonden. De voorliggende rapportage vormt de derde in de reeks. Deze rapportage geeft de resultaten van het laatste onderzoek weer en relateert deze waar mogelijk aan de resultaten van de onderzoeken die zijn uitgevoerd in 2003 en 2004 zodat trendmatige ontwikkelingen zichtbaar worden.

Begeleiding van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door PRC divisie Strategie & Techniek. De Bond van Nederlandse Architecten (BNA), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Vereniging BWT Nederland, ONRI, NVBT en NEPROM hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de vragenlijst en deze rapportage.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de onderzoeksopzet en de achtergrond van de respondenten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 per wet en Algemene Maatregel van Bestuur de onderzoeksresultaten geanalyseerd en beschreven. In hoofdstuk 4 worden de ervaringen die tot nu toe zijn opgedaan met de Wabo beschreven. Hoofdstuk 5 geeft de enquêteresultaten over de voorlichting en de helpdesk van het ministerie. Tenslotte zijn de samenvatting en de conclusies opgenomen in hoofdstuk 6. In de bijlage is de vragenlijst van dit onderzoek opgenomen.

2. ACHTERGRONDINFORMATIE

2.1 Onderzoeksopzet

In tegenstelling tot de onderzoeken die zijn uitgevoerd in 2003 en 2004, is in het huidige onderzoek gebruik gemaakt van een webapplicatie om de vragenlijst in te vullen. Voor het ontsluiten van de enquête is een website opgezet, www.monitorbouwregelgeving.nl.

Voor nadere onderbouwing van de enquêteresultaten en het verzamelen van achtergrondinformatie zijn er twee discussiebijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten kregen een aantal respondenten de gelegenheid een discussie te voeren over een aantal vooraf geselecteerde onderwerpen van de enquête. De gegevens uit deze discussiebijeenkomsten worden in aparte kaders in dit rapport weergegeven. Ten overvloede wordt hierbij nog opgemerkt dat de klankbordgroep wel commentaar heeft geleverd op deze eindrapportage, maar dat deze rapportage niet altijd overeenkomt met de visie van de klankbordgroepen. De basis voor de rapportage en de conclusies vormt de enquête.

2.2 Respons

Voor het verzamelen van informatie is er in dit onderzoek gebruik gemaakt van een internet-survey. De vragenlijst is beschikbaar gesteld vanaf begin juli 2008 tot en met eind oktober 2008. ONRI, NVBT en NEPROM hebben mailadressen van hun eigen leden beschikbaar gesteld voor de mailing van de enquête. BNA heeft op hun website een oproep gedaan aan hun leden om deel te nemen aan het onderzoek. De gemeenten zijn benaderd via een mail naar het algemene mailadres van de gemeente, met het verzoek om de enquête in te vullen. In totaal zijn er 443 gemeenten benaderd. In iedere mail is het onderzoek toegelicht en was een gebruikersnaam en wachtwoord opgenomen voor het invoeren van de enquête. De enquête was dus alleen in te vullen door personen die beschikten over een gebruikersnaam met bijbehorend wachtwoord.

Omdat na enige tijd bleek dat de respons beperkt bleef, is in overleg met VROM, via e-mail een verzoek gericht aan gebruikers van de Helpdesk Bouwregelgeving. Iedereen die de afgelopen drie jaar minimaal 2 vragen heeft gesteld is via mail verzocht om de vragenlijst in te vullen.

De respondenten die hebben deelgenomen aan dit onderzoek zijn onder te verdelen in vier verschillende groepen:

1. Bouw/realisatie
2. Ontwerp, advies en ontwikkeling
3. Gemeenten
4. Overig

Binnen de vier groepen respondenten is er een nadere onderverdeling gemaakt. In onderstaande tabel 1 is de verdeling van de ingevulde enquêtes over de doelgroepen en de responspercentage per doelgroep weergegeven: De vraagstellers van de helpdesk zijn hierbij niet apart onderscheiden, maar opgenomen naar één van de vier doelgroepen die hier boven genoemd zijn.

	Response	%
Gemeente		
BWT - vergunningen (binnendienst)	118	
BWT - handhaving en toezicht (buitendienst)	25	
Brandweer	19	
Anders	33	
<i>Totaal Gemeente</i>	<i>195</i>	<i>56,4%</i>
Bouw, realisatie		
Aannemer	8	
Toeleverende industrie	2	
Anders	19	
<i>Totaal Bouw, realisatie</i>	<i>29</i>	<i>8,4%</i>
Bouw, overig		
Architectenbureau	44	
Adviesbureau	35	
Projectontwikkelaar	2	
Anders	5	
<i>Totaal Bouw, overig</i>	<i>86</i>	<i>24,9%</i>
Overig		
Particulier	2	
Ondernemer, niet in de bouw	7	
Anders	27	
<i>Totaal Overig</i>	<i>36</i>	<i>10,4%</i>
Totaal	346	100,0%

Tabel 1: aantal respondenten

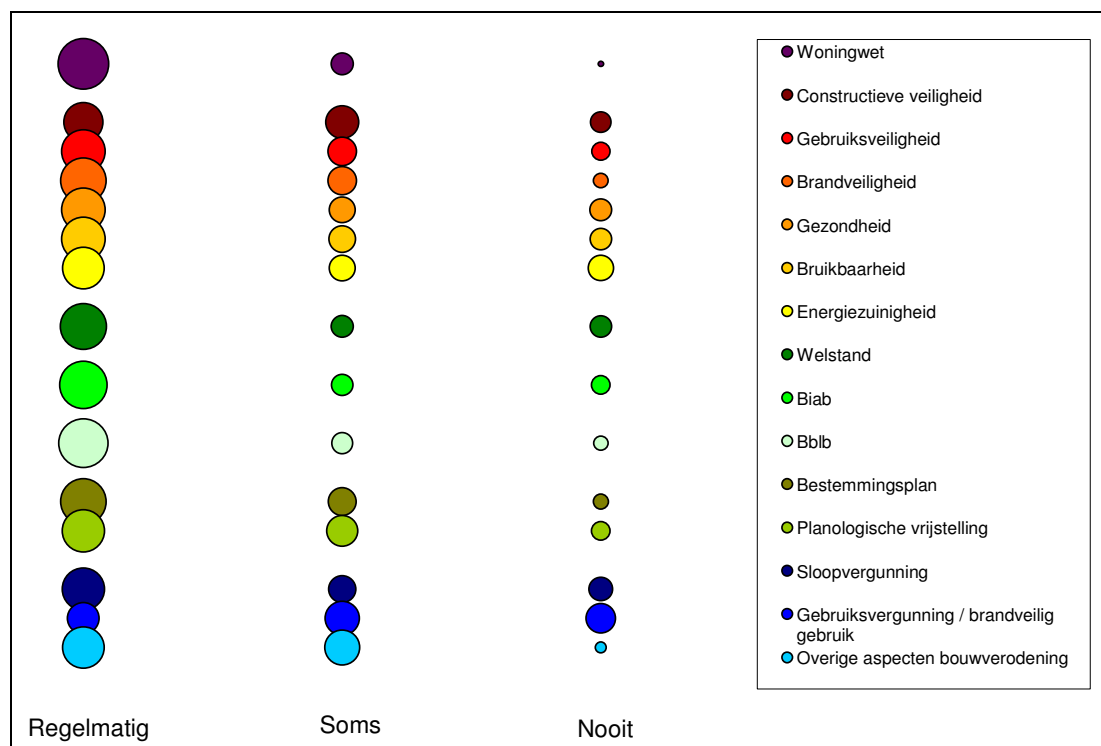
Uit tabel 1 blijkt dat de respons per (sub)groep niet voldoende is om statistisch onderbouwde uitspraken te kunnen doen. Er kunnen alleen statistisch representatieve uitspraken gedaan worden op het niveau van 'totaal gemeente' en op de samengestelde groep van 'bouw, realisatie', 'bouw, overig' en 'overig'. In de analyse van de resultaten zal het begrip 'bouwpraktijk' gebruikt worden voor de verwijzing naar deze samengestelde groep.

In de enquête is de respondent ook de vraag gesteld of hij/zij bereid was de ingevulde vragenlijst toe te lichten tijdens een discussiebijeenkomst. In totaal hebben 27% van de respondenten aangegeven deel te willen nemen aan een discussiebijeenkomst. Deze respondenten zijn gebeld en uitgenodigd voor de bijeenkomsten. Uiteindelijk hebben 13 respondenten deelgenomen aan een discussiebijeenkomst. Per bijeenkomst waren er 12 deelnemers uitgenodigd. Uiteindelijk hebben in totaal 13 personen deelgenomen aan de discussiebijeenkomsten. Van de deelnemers werken er 6 bij gemeenten, 4 bij een adviesbureau en 3 bij een architectenbureau.

2.3 Achtergrond respondenten

Om inzicht te krijgen in de achtergrond van de respondenten is in de enquête specifiek gevraagd met welke onderdelen van de bouwregelgeving men te maken heeft en in welke mate zij daadwerkelijk met die aspecten van de bouwregelgeving te maken hebben bij hun werkzaamheden.

Van de respondenten die werkzaam zijn bij de gemeente heeft ongeveer 35% tussen de 5 en 10 jaar ervaring met de Woningwet en/of het Bouwbesluit (bouwregelgeving), en ongeveer 40% van de respondenten heeft meer dan 10 jaar ervaring met de bouwregelgeving. Ongeveer de helft van de respondenten vanuit de gemeente besteedt ook meer dan de helft van de tijd aan de behandeling van vraagstukken met betrekking tot de Woningwet en/of het Bouwbesluit. In de onderstaande figuur is weergegeven in welke mate deze respondenten te maken hebben met de verschillende aspecten in de bouwregelgeving. Hoe groter het bolletje, hoe vaker het antwoord is gegeven door de respondenten.

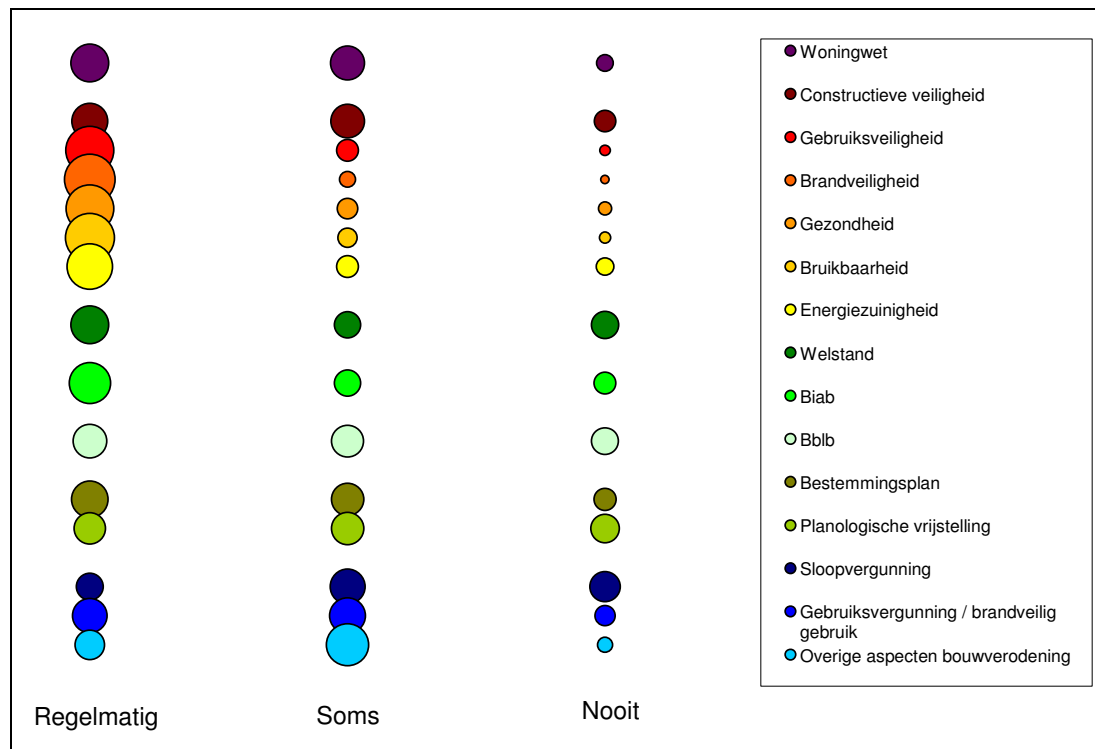

Figuur 1: Mate waarin respondenten van gemeenten ervaring hebben met de verschillende onderdelen van de bouwregelgeving

Hieruit kan afgeleid worden dat de respondenten die werkzaam zijn bij een gemeente veel ervaring hebben met alle delen van de bouwregelgeving.

Van de respondenten uit de bouwpraktijk heeft 60% meer dan 10 jaar ervaring met de Woningwet en/of Bouwbesluit in hun beroep. In tegenstelling tot de gemeenten besteedt de bouwpraktijk minder tijd aan de toepassing van de Woningwet en/of het Bouwbesluit. Ongeveer één derde van de respondenten besteedt minder dan 10% van de tijd aan de toepassing van de landelijke bouwregelgeving, en de helft van de respondenten 10 tot 50% van de tijd.

Ook voor de bouwpraktijk is een analyse gemaakt met betrekking tot de mate waarin de respondenten te maken hebben met de verschillende aspecten in de bouwregelgeving (figuur 2). In de figuur is te zien dat de bouwpraktijk voornamelijk ervaring heeft met het Bouwbesluit (brandveiligheid, bruikbaarheid, gezondheid en energiezuinigheid).

Figuur 2: Mate waarin de respondenten van de bouwpraktijk ervaring hebben met de verschillende onderdelen van de bouwregelgeving

3. ERVARINGEN MET DE LANDELIJKE BOUWREGELGEVING

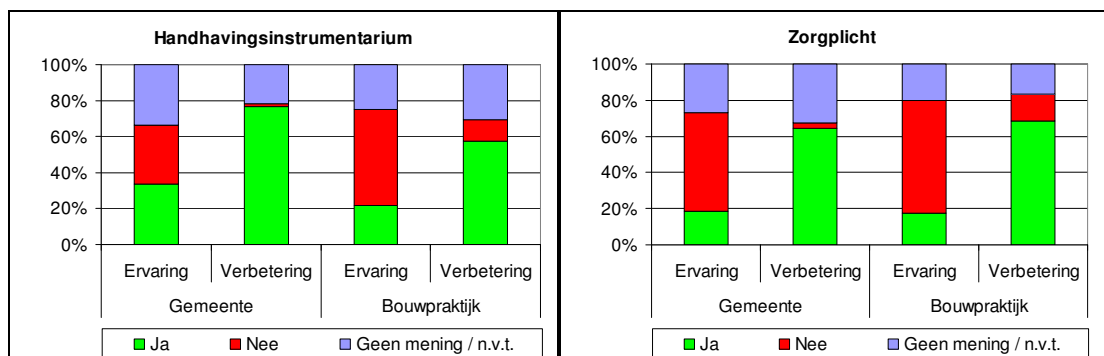
3.1 Woningwet

Per 1 april 2007 is de Woningwet gewijzigd. Vooral op het gebied van de handhaving van de bouwregelgeving is er een aantal belangrijke veranderingen doorgevoerd. De verantwoording voor het voldoen aan de bouwregelgeving is duidelijker bij de aanvrager en latere eigenaar of gebruiker neergelegd en de gemeenten moeten verplicht een handhavingsbeleidplan opstellen.

Handhavingsinstrumentarium

Volgens de gewijzigde Woningwet is de eigenaar van een gebouw in overtreding als het gebouw niet voldoet aan de eisen van het Bouwbesluit 2003. Voorheen was men pas in overtreding als men geen gevolg gaf aan een aanschrijving van de gemeente. Ook zijn de eigenaar en gebruiker in overtreding als het gebouw niet wordt gebruikt volgens de regels uit de bouwverordening.

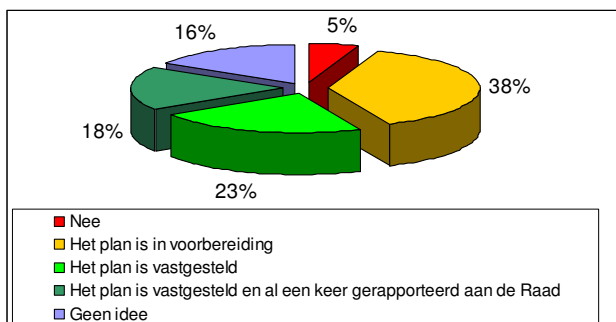
In aanvulling hierop regelt de zorgplicht dat de gemeente ook op kan treden als er geen regel uit de wet wordt overtreden, maar er wel sprake is van een gevaarlijke situatie. De zorgplicht is dus een soort vangnet, zodat het mogelijk is handhavend op te treden tegen alle gevaarlijke situaties.

Figuur 3: Heeft u ervaring met ... en vindt u ... een verbetering?

Zowel de gemeente als de bouwpraktijk vinden de verandering van het handhavingsinstrumentarium een vooruitgang. De enkele tegenstanders van het nieuwe instrumentarium geven aan dat zij het niet juist vinden dat de verantwoording nu is verschoven naar de eigenaar. Dit omdat de eigenaar meestal niet deskundig genoeg is om zelf te beoordelen of het gebouw al dan niet voldoet aan de regelgeving.

Ook het verplichte handhavingsbeleidplan wordt door bijna 70% van de respondenten van gemeenten en ruim 60% van de respondenten uit de bouwpraktijk als een verbetering gezien.

Figuur 4: Heeft uw gemeente een handhavingsbeleidplan?

Ook al moeten gemeenten inmiddels verplicht een handhavingsbeleidplan hebben, heeft ruim 40% nog geen handhavingsbeleidplan vastgesteld, zie Figuur 4.

Discussiebijeenkomsten: handhavingsbeleidplan

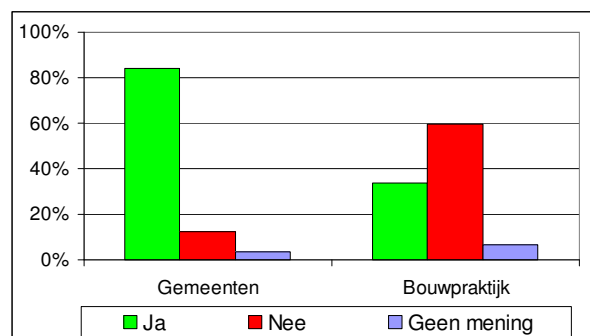
Door de introductie van het handhavingsbeleidplan wordt er waarschijnlijk meer handhavend opgetreden dan in het verleden. Daardoor kan de bouwpraktijk, eerder dan in het verleden, geconfronteerd worden met meer handhavend optreden tegen bouwen in afwijking van de verkregen bouwvergunning. ‘Gedoogsituaties’ zullen minder makkelijk kunnen blijven bestaan. Daardoor ziet de bouwpraktijk het handhavingsbeleidplan niet altijd als een vooruitgang.

De gemeenten zijn echter juist van mening dat strakke handhaving minder nodig zal zijn, aangezien het handhavingsbeleidplan een helder kader biedt, zodat de handhaver niet verder zal gaan dan hetgeen in het plan is opgenomen.

Toets op volledigheid van een aanvraag om bouwvergunning

Naast de veranderingen met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de aanvrager is er nog een belangrijke wijziging doorgevoerd die zowel voor de aanvrager als de gemeente gevolgen heeft. Deze verandering betreft het toetsen op de volledigheid van de aanvraag om bouwvergunning door de gemeente. In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is geregeld dat gemeenten een aanvraag om bouwvergunning buiten behandeling mogen laten op het moment dat deze aanvraag niet volledig is. Voordat men gebruik mag maken van dit recht moet de aanvrager wel in de gelegenheid zijn gesteld de aanvraag aan te vullen. In aanvulling op deze bepaling uit de Awb werd in de Woningwet bepaald dat de gemeente binnen 4 weken moest controleren of de aanvraag volledig was. Zo niet dan werd de aanvrager maximaal 4 weken gegund voor het aanvullen van de aanvraag. Deze bepaling die was opgenomen in artikel 47 van de Woningwet is vervallen. Vrijwel alle medewerkers van de gemeenten zijn op de hoogte van deze verandering. Bij de bouwpraktijk is bijna tweederde op de hoogte dat de Woningwet op dit punt is gewijzigd.

Door het vervallen van deze bepaling kunnen gemeenten nu in overleg met de aanvrager bepalen welke tijd de aanvrager nodig heeft voor het indienen van de aanvullende gegevens. De respondenten van de gemeente vinden die verandering wel een verbetering, maar de bouwpraktijk vindt het geen verbetering. Ze noemen vooral de langere onzekerheid voor de aanvrager als een probleem. Daarnaast blijkt er ook verwarring te zijn over de precieze mogelijkheden die de Awb biedt. Er wordt nogal eens gedacht dat de gemeente nu voortdurend aanvullende gegevens op kan vragen. Deze ruimte biedt de Awb echter niet. Meer duidelijkheid richting de aanvragers over de mogelijkheden kan er mogelijk voor zorgen dat de bouwpraktijk minder negatief staat tegenover deze wijziging die door de gemeente juist als een grote verbetering wordt gezien. Overigens kan de beleving van de bouwpraktijk deels ontstaan door de klantvriendelijkheid van gemeenten. Gemeenten geven aanvragers namelijk vaak de mogelijkheid de aanvraag aan te passen als deze niet voldoet aan de bouwregelgeving. Als de gemeenten strikter optreden, dan moeten zij in deze situaties de vergunning weigeren.

Figuur 5: Vindt u het vervallen van artikel 47 van de Woningwet een verbetering?

Discussiebijeenkomsten: vervallen artikel 47 Woningwet

Als grootste nadeel is genoemd dat de zekerheid voor de aanvrager minder is. Voorheen wist men na 4 weken of de aanvraag volledig was of niet. Nu kan de gemeente nog op de laatste dag van de termijn gegevens opvragen. Hier staat tegenover dat als gemeenten besluiten om gegevens pas op de laatste dag op te vragen ze ook vrijwel geen tijd meer hebben die gegevens te toetsen. Het is dus niet waarschijnlijk dat gemeenten nog op het allerlaatste moment aanvullende gegevens gaan vragen.

Om tegemoet te komen aan de aanvragers zouden gemeenten toch moeten blijven streven naar een termijn van 4 weken waarbinnen zij de aanvraag op volledigheid toetsen.

Welstandsbeleid

Gemeenten zijn sinds enkele jaren verplicht om het welstandsbeleid uit te voeren op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde welstandsnota. De introductie van deze welstandsnota in de Woningwet heeft als doel om het welstandsbeleid van gemeenten objectiever en transparanter te maken. In de Monitor Bouwregelgeving 2004 bleek dat die doelstelling nog niet altijd werd gehaald. Ruim 30% van de respondenten gaf destijds aan dat zij het niet eens waren met de stelling dat de welstandsnota de gewenste objectiviteit en transparantie bracht. In de huidige Monitor is dat aantal afgenomen tot 20%. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren dus waarschijnlijk een verbetering op dit punt uitgevoerd.

Het ministerie van VROM heeft inmiddels het plan opgevat om de verplichting welstand te laten toetsen door een onafhankelijke welstandcommissie af te schaffen¹. Daarmee krijgen de gemeenten de vrijheid om zelf te bepalen of zij advies inwinnen van een welstandscommissie. Ongeveer de helft van de respondenten van de Monitor Bouwregelgeving vindt dit een goede zaak.

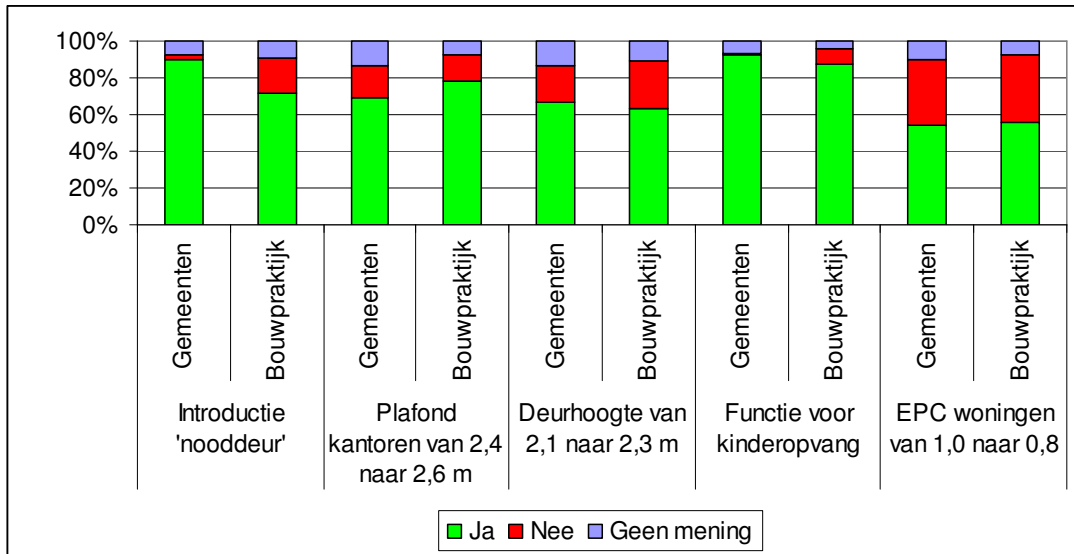
3.2 Bouwbesluit 2003

In de Monitor Bouwregelgeving is gevraagd naar zowel de wijzigingen die zijn doorgevoerd in 2006 en 2007 als naar toekomstige voorgenomen wijzigingen. Verder is ook is ook gevraagd naar de mening over de verwijzing naar NEN normbladen.

Doorgevoerde wijzigingen

Uit figuur 6 is op te maken dat het grootste deel van de respondenten positief staat tegenover de wijzigingen die in 2006 en 2007 zijn doorgevoerd in het Bouwbesluit. Alleen met betrekking tot het aanscherpen van de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) voor woningen is een groot aantal (ruim 35%) van de respondenten het niet eens. De gemeenten en bouwpraktijk constateren dat het lastig is om de waarde van 0,8 te halen en dat dit leidt tot zoeken naar technische oplossingen. Bij die technische oplossingen wordt vervolgens niet altijd goed gekeken naar de bruikbaarheid en leefbaarheid van de woning. Als de bewoner bijvoorbeeld de installaties niet op de juiste manier gebruikt is het maar de vraag of de beoogde energiezuinigheid wel wordt gehaald.

¹ Zie VROM persbericht d.d. 31-10-2008: "Verplichting gemeentelijke welstandscommissie vervalt".

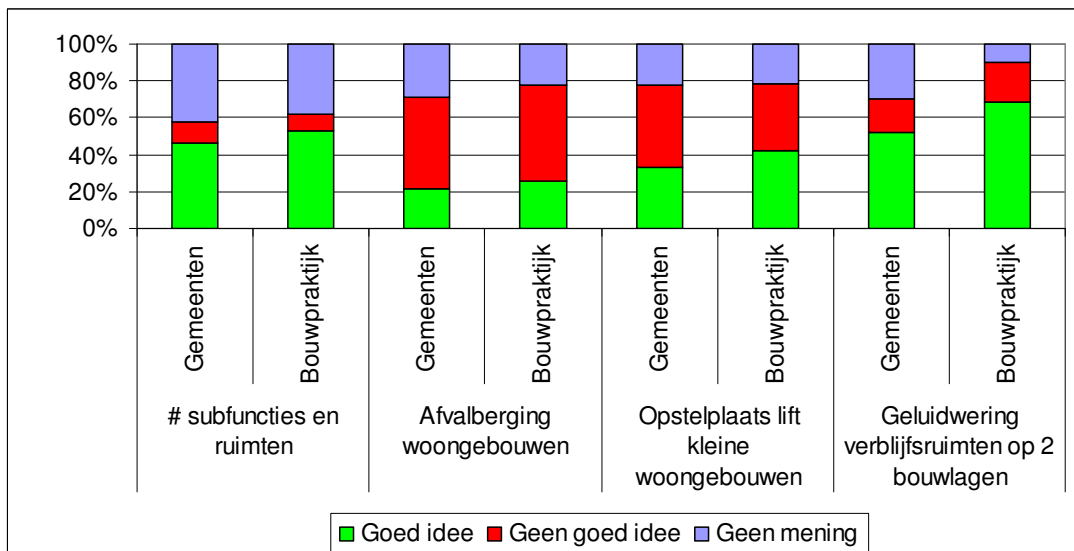

Figuur 6: Wat vindt u van de volgende veranderingen van het Bouwbesluit?

Overigens signaleert de bouwpraktijk nog wel enkele praktische problemen met betrekking tot de nieuwe regels. Zo zijn bestemmingsplannen nog niet altijd afgestemd op de nieuwe plafondhoogte voor kantoorgebouwen en blijken de hogere deuren nog niet altijd in voldoende mate of kwaliteit leverbaar.

Voorgenomen wijzigingen

Naar verwachting zal medio 2010 een aantal aanpassingen aan het Bouwbesluit worden doorgevoerd. In figuur 7 is te zien wat de respondenten vinden van het voornemen om bepaalde regels te schrappen of te vereenvoudigen. In figuur 8 is de mening te zien over het opnieuw introduceren van enkele regels die in het verleden zijn geschrapt.

Figuur 7: Vindt u het schrappen van het volgende deel van het Bouwbesluit een goed idee?

Het voorstel om voorschriften te schrappen uit het Bouwbesluit kan rekenen op wisselende reacties. De voorgestelde reductie van het aantal subgebruiksfuncties en specifiek benoemde ruimten (bijvoorbeeld 'ruimte voor activiteiten die binnenlucht vervuilen') wordt gezien als een positieve verandering. Ook het niet meer strikt voorschrijven van de geluidwerende eisen tussen twee verdiepingen (bijvoorbeeld tussen woonkamer en slaapkamers) wordt door het grootste deel van de respondenten gezien als een goede verandering. Enige scepsis is er tegenover het laten vervallen van de verplichte afvalberging in woongebouwen en de verplichte reservering van een ruimte voor het achteraf kunnen plaatsen van een rolstoeltoegankelijke lift. De respondenten zijn vooral bang dat deze voorzieningen dan ook niet meer gerealiseerd worden, waardoor de bruikbaarheid van gebouwen achteruit kan gaan. Tijdens de discussiebijeenkomsten is gebleken dat er ook andere oplossingen kunnen zijn om de mogelijke bezwaren van het laten vervallen van de voorschriften van de afvalberging en de opstelplaats voor de lift te onderhouden, zie hiervoor de grijze kaders.

Discussiebijeenkomsten: vervallen van afvalberging

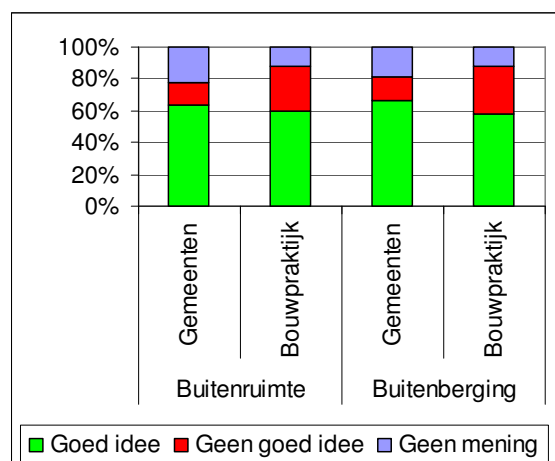
Het niet meer voorschrijven van de afvalberging bij woongebouwen heeft als nadeel dat deze niet altijd meer gebouwd wordt, ook als buiten het gebouw geen plaats is voor een afvalberging. Het voordeel is wel dat er makkelijker ingespeeld kan worden op de specifieke manier van afvalverzameling in een gemeente.

Tijdens de bijeenkomst werd geconcludeerd dat er wel iets voorgeschreven moet worden, maar dat dit niet perse een in het gebouw gelegen berging hoeft te zijn.

Discussiebijeenkomsten: vervallen van opstelplaats rolstoeltoegankelijke lift

In de praktijk komt het zeer weinig voor dat er na enige jaren een lift in een gebouw wordt geplaatst. Ook is het vaak mogelijk om aan de buitenzijde een lift aan te bouwen. Dan moet vooral worden gekeken naar de welstands- en bestemmingsplantechnische aspecten. Dus gemeenten kunnen er zelf voor zorgen dat het later aanbouwen van een lift mogelijk is.

Naast het verminderen van de regeldruk heeft het ministerie van VROM ook het voornemen om enkele regels te herintroduceren in het Bouwbesluit. Het gaat daarbij om de regels om verplicht een buitenberging (fietsenberging) en buitenruimte (balkon) op te nemen bij woningen. In september 2008 heeft de minister van WWI bekend gemaakt om de verplichting tot het bouwen van een fietsenberging en buitenruimte weer op te nemen in het Bouwbesluit. Deze beslissing is genomen naar aanleiding van een onderzoek waar uit blijkt dat marktwerking er helaas niet toe heeft geleid dat de marktpartijen zelf in voldoende mate deze voorzieningen realiseren. Zoals te zien is in figuur 8 zijn zowel de gemeente als de bouwpraktijk het grotendeels eens met het opnieuw voorschrijven van de buitenruimte en de buitenberging. Enkele respondenten uit de bouwpraktijk geven aan niet het nut en de noodzaak te zien van het verplicht voorschrijven van deze voorzieningen. Met betrekking tot de buitenruimte geeft men aan dat dit de keuze van de gebruiker zou moeten zijn.

Figuur 8: Vindt u het opnieuw voorschrijven van de volgende delen voor een woning een goed idee?

Vraag daarbij blijft natuurlijk of de gebruiker wel een keus heeft als projectontwikkelaars voornamelijk woningen bouwen zonder buitenruimte. Wat betreft de buitenberging geeft men aan dat het niet per definitie een van buiten af toegankelijke berging hoeft te zijn, maar dat er ook volstaan kan worden met voldoende berging in de woning.

NEN normen

Het Bouwbesluit kent een groot aantal verwijzingen naar NEN-normen. In de voorgaande editie van de Monitor Bouwregelgeving gaf meer dan de helft van de respondenten aan dat het Bouwbesluit teveel verwijzingen naar normen bevat. In het vervolg op dit resultaat is in de Monitor 2008 gevraagd of men dan ook mogelijkheden ziet om te schrappen in de verwijzingen naar normen. Slechts 10 tot 15% van de respondenten geeft aan wel mogelijkheden te zien voor het schrappen van verwijzingen. Echter kan vrijwel geen enkele respondent concreet aangeven welke verwijzingen hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Dit is in lijn met de resultaten van een onderzoek dat NEN heeft laten uitvoeren. Daaruit bleek het schrappen van (verwijzingen naar) normen niet haalbaar zou zijn².

Het verwijzen naar de NEN-normen heeft ook een aantal voordelen. Met name de ondubbelzinnigheid van en de kwalitatief goede bepalingmethoden in de normen worden gewaardeerd. Er kan ook niet aan worden ontkomen gezien de toenemende introductie van Europese normen. Het gegeven dat de normen alleen tegen betaling verkrijgbaar zijn wordt gezien als grootste nadeel. Gemeenten vinden de normen ook wat abstract.

Discussiebijeenkomsten: schrappen verwijzingen naar NEN-normen.

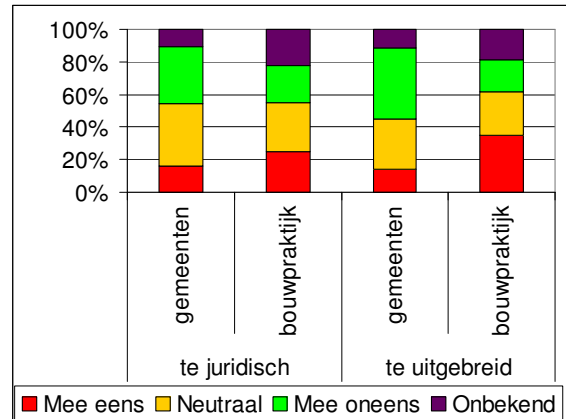
Volgens de deelnemers is er een tweetal problemen waardoor men graag ziet dat het aantal verwijzingen naar normen wordt teruggebracht. Ten eerste het gegeven dat de normen niet gratis verkrijgbaar zijn. Als tweede punt wordt de complexiteit van de normen genoemd. Door het uitbrengen van meer Nederlandse praktijk richtlijnen (NPR) zou het werken met de normen makkelijker gemaakt kunnen worden. NPR's zijn met name van belang als via de normen alleen achteraf getoetst kan worden.

Verder werd aangegeven dat de huidige manier van verwijzen naar de normen lastig is. Regelmatig wordt slechts een deel van de norm aangewezen. Dit vereist dan veel uitzoekwerk. Bij het verwijzen naar normen zou ook gekeken moeten worden naar de werkbaarheid in de praktijk: dus verwijzen naar de hele norm of niet verwijzen.

² Eindrapport 'Vereenvoudiging NEN normen Bouwbesluit' Nederlands Normalisatie Instituut, Delft, 2007.

3.3 Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab)

Vanwege gemeentelijke verschillen in voorschriften over de wijze van indiening van een aanvraag om bouwvergunning is in het Besluit Indieningsvereisten Aanvraag Bouwvergunning (Biab) vastgesteld welke gegevens en bescheiden (wat, wanneer, wie en hoe) in het kader van de bouwaanvraag moeten worden ingediend en op welke momenten de informatie moet worden ingediend. Deze gegevens zijn nodig om de aanvraag om bouwvergunning te kunnen beoordelen. De indieningsvereisten worden door ruim 30% van de respondenten uit de bouwpraktijk ervaren als te uitgebreid, terwijl het merendeel van de gemeenten het daar niet mee eens is, zie figuur 9. In het onderzoek uit 2004 waren de meningen bij de gemeenten verdeeld over de vraag of de indieningsvereisten te uitgebreid zijn. Daarentegen vond 80% van de bouwpraktijk dat de indieningsvereisten te uitgebreid zijn. Het beeld over de indieningsvereisten is dus flink verbeterd.

Figuur 9: Vindt u de indieningsvereisten....

Het wettelijk vastgestelde aanvraagformulier

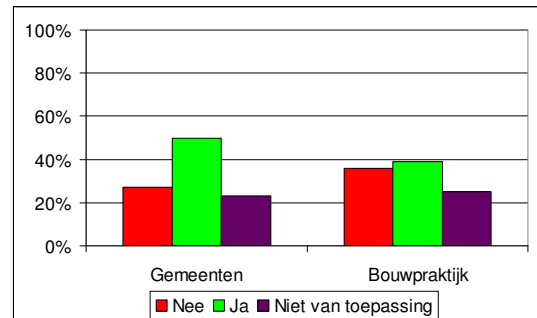
Voor de aan te leveren informatie bij een bouwvergunningsaanvraag is er een landelijk standaard (wettelijk vastgesteld) aanvraagformulier ontwikkeld. Uit het onderzoek blijkt dat alle gemeenten gebruik maken van het wettelijk vastgestelde aanvraagformulier. Dit was bij de voorgaande Monitor Bouwregelgeving anders. Destijds gebruikten nog enkele gemeenten formulieren met een afwijkende inhoud. Daarentegen is er aan de bouwpraktijk gevraagd of zij gemeenten kennen die een eigen aanvraagformulier hanteren. In totaal hebben 9 respondenten uit de bouwpraktijk een aanvraagformulier met een afwijkende inhoud aangetroffen en 29 respondenten een aanvraagformulier met slechts een afwijkende lay-out.

Maximaal op te vragen gegevens

In het Biab is opgenomen welke informatie bij een bouwaanvraag mag worden geëist door de gemeente. Het Biab fungeert als een maximumlijst voor de op te vragen gegevens. Uit het onderzoek blijkt dat toch 10% van de gemeenten in sommige gevallen meer informatie opvraagt, dan op grond van het Biab is toegestaan. Ongeveer 25% van de bouwpraktijk ervaart dat enkele gemeenten informatie opvraagt dat niet in het Biab wordt genoemd. Het aanleveren van aanvullende gegevens is niet verplicht en mocht slechts door de gemeente als informatief worden opgevraagd. Uit de praktijk blijkt echter dat indien aanvullende gegevens worden opgevraagd door gemeenten, deze volgens de gemeente daadwerkelijk moeten worden aangeleverd.

Later indienen van gegevens

Op grond van het Biab is het toegestaan details met betrekking tot de constructies en installaties later aan te leveren. Toch gebeurt het wel dat gemeente het later aanleveren van gegevens niet accepteren, zie figuur 10. Ongeveer 25% van de gemeenten geeft aan dat in sommige gevallen te doen. Dit wordt ook zo ervaren door ruim 30% van de respondenten uit de bouwpraktijk.

Figuur 10: Later indienen van gegevens geaccepteerd?

Discussiebijeenkomsten: later indienen van gegevens

Gemeenten maken onderscheid in grote en kleine bouwplannen. Bij de kleine vraagt men meestal direct alle gegevens op, omdat men de constructiegegevens anders pas na de bouw of in het geheel niet krijgt. Zij zouden graag zien dat het in het Biab niet meer wordt toegestaan om bij kleine bouwplannen de gegevens over de constructie en installatiedetails later aan te leveren. Verder levert ook het begrip 'hoofdlijnen' nog altijd discussie op. Bouwpraktijk en gemeenten verstaan hier niet altijd hetzelfde onder: er is een grijs gebied tussen hoofdlijnen en detailgegevens. Daardoor ontstaan discussies over welke gegevens wel en niet later ingediend mogen worden. Meer duidelijkheid op dit punt is gewenst.

Volledigheid van bouwvergunningaanvragen

Het is aan de aanvrager van de bouwvergunning om aannemelijk te maken dat het bouwplan voldoet aan de bouwregelgeving. Hoe vollediger, completer en overzichtelijker de bouwvraag is, des te sneller het bouwplan te toetsen is. Dus ook voor de aanvrager loont het om een goede aanvraag in te dienen. De indieningsvereisten kunnen dus zowel gemeenten als de bouwpraktijk helpen om kwalitatief betere bouwvergunningaanvragen te verkrijgen. Ook zijn de aanvragen over het algemeen vollediger sinds de inwerkingtreding van het Biab. Ruim 30% van de respondenten uit de bouwpraktijk vindt dat de aanvragen vollediger zijn geworden sinds het inwerking treden van het Biab. Bij de gemeenten zijn de meningen hierover verdeeld. Uit het onderzoek van 2004 bleek nog dat de helft van de gemeenten een verbetering in de volledigheid van de bouwvragen ziet als gevolg van de introductie van het Biab. Het ziet er naar uit dat op dit punt een negatieve ontwikkeling is opgetreden.

Discussiebijeenkomsten: volledigheid aanvragen

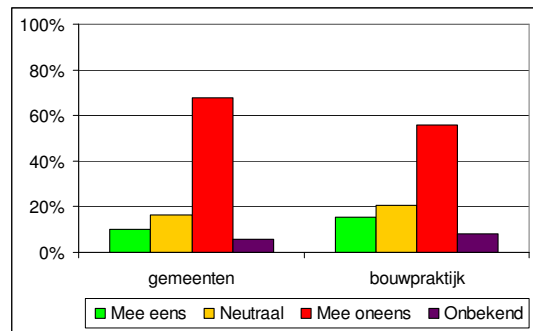
Er is een aantal redenen te onderkennen waardoor aanvragen niet volledig worden ingediend:

- 1) Miscommunicatie: iedereen denkt dat een andere partij de betreffende stukken heeft ingediend.
- 2) Onbekend welke gegevens de gemeente nodig heeft. Enerzijds vraagt de aanvrager niet na welke stukken de gemeente nodig heeft. Anderzijds wil de gemeente de vrijheid houden om later stukken op te kunnen vragen en dus geen volledige lijst te geven.
- 3) Werkdruk bij de aanvragers: men dient bewust een onvolledige aanvraag in, zodat de procedure tenminste start. Daarbij neemt men voor lief dat later nog gegevens ingediend moeten worden.
- 4) Gebrek aan kennis over het Biab. Men weet niet dat het bestaat. Gemeenten vragen ook soms meer gegevens op dan toegestaan is volgens het Biab. De aanvrager levert die gegevens aan omdat men niet beter weet (of om het proces niet te frustreren)

Het ministerie van VROM zou bij kunnen dragen aan een oplossing voor deze knelpunten door een checklist met indieningsvereisten per type bouwwerk op te stellen en deze checklists goed te promoten. Die checklist kan zowel de gemeente als de aanvrager helpen bij het bepalen welke stukken ingediend moeten worden. .

Gemeentelijke Bouwbesluittoets

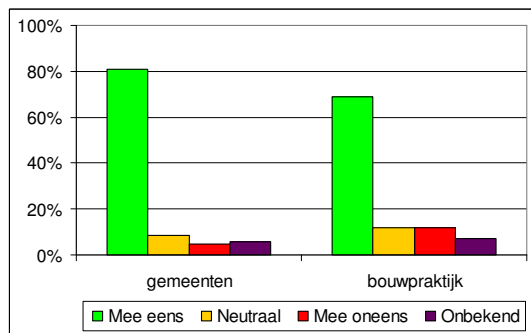
De introductie van het Biab heeft onder andere het doel gehad een hogere kwaliteit van de bouwaanvraag voor de gemeente en een hogere kwaliteit van een bouwvergunning voor de praktijk te verkrijgen. Dit is ook gebleken uit de Monitor Bouwregelgeving 2004. De resultaten van de huidige Monitor Bouwregelgeving laten ook zien dat zowel de gemeenten als de bouwpraktijk het oneens zijn met de stelling dat de toets aan het Bouwbesluit door gemeenten kan komen te vervallen. De preventieve toets aan het Bouwbesluit door de gemeenten wordt door zowel gemeenten als de bouwpraktijk als belangrijk ervaren.

Figuur 11: Kan de toets aan het Bouwbesluit komen te vervallen?

De gemeenten en de bouwpraktijk delen de mening dat indien de gemeente de preventieve toets aan het Bouwbesluit vervalt, er een andere toets of kwaliteitsborging voor in plaats moet komen, zie Figuur 12.

Als er wordt gevraagd wie er verantwoordelijk is voor het voldoen aan de bouwregelgeving en de veiligheid van het bouwwerk (de vergunninghouder, de gemeente, de aannemer, of de constructeur) dan zijn de gemeenten en de bouwpraktijk het snel eens. Zowel de gemeenten als de bouwpraktijk zijn van mening dat de vergunninghouder, aannemer en de constructeur verantwoordelijk zijn en niet de gemeente. Uit de discussiebijeenkomsten komt een meer genuanceerd beeld naar voren, zie het kader.

Figuur 12 : andere toets / kwaliteitsborging als de gemeente niet meer toetst aan het bouwbesluit?

Discussiebijeenkomsten: vervallen gemeentelijke toets op Bouwbesluit

Een risico van het weghalen van de (technische) toets bij gemeenten is dat er dan geen afstemming meer plaatsvindt met de andere delen van de regelgeving waaraan getoetst moet worden, met name de stedenbouwkundige uitgangspunten. Als oplossing zouden de gemeenten een regierol moeten nemen in het proces, zodat ze nog wel betrokken zijn, maar niet meer de technische toets uitvoeren. Een ander risico kan volgens een gemeente zijn dat de bouwpraktijk niet meer volgens het Bouwbesluit zal bouwen als de gemeente niet meer preventief toetst. Dat de aanvrager uiteindelijk wel direct verantwoordelijk is voor het voldoen aan het Bouwbesluit doet daar niets aan af. Om ervoor te zorgen dat de bouwpraktijk toch bouwt volgens het Bouwbesluit zou kunnen worden gedacht aan een verzekering. Als een aannemer niet bouwt volgens het Bouwbesluit, dan gaat de verzekeringspremie omhoog. Op deze wijze heeft de aannemer een financiële stimulans. Die financiële stimulans is er nu niet voor de aannemer: als je verder netjes aan alle regels hebt voldaan heeft dat geen invloed op het verkrijgen van nieuw werk.

Een voordeel van het vervallen van de gemeentelijke toets is volgens de gemeenten wel dat het gebrek aan kennis en capaciteit bij kleine gemeenten dan geen probleem meer vormt. Wel moet er dan een alternatieve toetsing, bijvoorbeeld op regionaal niveau voor in de plaats komen.

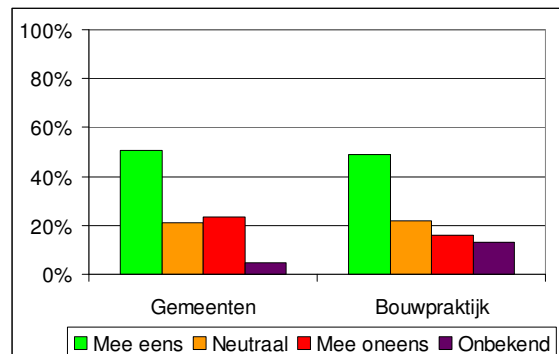
3.4 **Besluit bouwvergunningsvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)**

In het Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb) zijn voorschriften opgenomen omtrent het bouwen waarvoor er geen bouwvergunning benodigd is, en omtrent het bouwen waarvoor een lichte bouwvergunning vereist is.

Uit het onderzoek van 2004 is gebleken dat de mogelijkheid tot bouwvergunningsvrij en licht-bouwvergunningplichtig bouwen door een ruime meerderheid als een verbetering wordt ervaren. In dit onderzoek is er gevraagd of er uitbreiding en/of beperking gewenst is van het vergunningsvrij bouwen. Daarnaast is ook gevraagd of de huidige systematiek helder is.

Helderheid bouwvergunningplicht

Voor zowel de helft van de respondenten van de gemeenten als de helft van de respondenten uit de bouwpraktijk is het voldoende helder of een bouwwerk licht of regulier bouwvergunningplichtig of bouwvergunningsvrij is. Dat betekent tegelijk dat dit voor de andere helft niet altijd duidelijk is. Uit de Monitor Bouwregelgeving 2004 bleek dat vooral de voorkant/achterkant- benadering moeilijk toepasbaar werd geacht bij bijzondere en complexe verkavelingen. In de discussiebijeenkomsten is daarom nader gevraagd naar de redenen waarom en wanneer men het niet altijd eenvoudig vindt om de bouwvergunningplicht te bepalen. Zie hiervoor het kader.

Figuur 13: Het is helder wanneer iets bouwvergunningsvrij, licht of regulier bouwvergunningplichtig is.

Discussiebijeenkomsten: Is de vergunningplicht altijd helder?

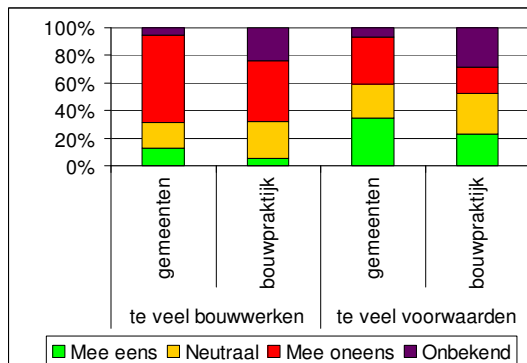
Het Bblb kent een aantal begrippen waardoor het niet altijd duidelijk is of er sprake is van bouwvergunningsvrij bouwen of niet.:

- Het begrip 'openbaar groen' levert veel discussie op.
- Het begrip 'erf' zorgt voor misverstanden. Wanneer wordt wel en niet aan de definitie van erf voldaan? Velen denken dat er vergunningsvrij gebouwd kan worden, terwijl dit eigenlijk vergunningplichtig is. Burgers en architecten kijken niet eerst naar het bestemmingsplan om te zien of de grond wel voldoet aan de definitie van erf. De beste oplossing zou zijn als het begrip erf onafhankelijk van het bestemmingsplan wordt gedefinieerd.
- Het begrip 'verandering van niet ingrijpende aard'. Dit speelt vooral bij interne verbouwingen. Het is niet altijd duidelijk wanneer iets wel of niet wordt gezien als 'verandering van niet ingrijpende aard' bij interne verbouwingen. Daardoor ontstaan verschillen in uitleg/toepassing tussen gemeenten. Het opnemen van interne verbouwingen als aparte categorie bouwplannen in het Bblb met eigen voorwaarden zou hiervoor uitkomst kunnen bieden.

Op deze punten is het wenselijk om meer voorlichtingsmateriaal te hebben zodat er minder discussie hoeft te zijn tussen gemeente en burgers/bouwpraktijk.

Eenvoudiger Bblb

Een bouwwerk is bouwvergunningsvrij als dit type bouwwerk in het Bblb wordt genoemd en voldoet aan de voorwaarden die in het Bblb aan dat type bouwwerk worden gesteld. Men moet dus eerst het bouwwerk vinden en vervolgens nog toetsen of men voldoet aan de voorwaarden. Het Bblb kan dus eenvoudiger en compacter gemaakt worden door het aantal voorwaarden en/of het aantal bouwwerken te verminderen. Zoals in Figuur 14 te zien is vindt men niet dat het aantal bouwwerken verminderd moet worden. Het verminderen van het aantal voorwaarden wordt gezien als een mogelijkheid om het Bblb te vereenvoudigen.

Figuur 14: Het Bblb bevat:...

Discussiebijeenkomsten: minder voorwaarden in het Bblb?

In de discussiebijeenkomsten gaf men aan het aantal voorwaarden niet direct teveel te vinden, maar vindt men het voornamelijk lastig dat voorwaarden soms voor definities verwijzen naar andere wetgeving. Juist het opnemen van deze definities in het Bblb zou de voorwaarden duidelijker maken.

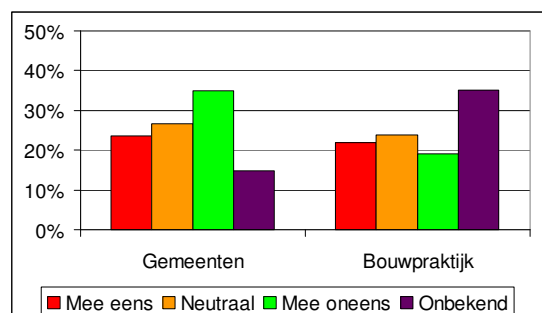
Uitbreiding van het bouwvergunningsvrij bouwen

Volgens ongeveer 40% van de gemeentelijke respondenten mag het aantal bouwvergunningsvrije bouwwerken worden uitgebreid. De bouwpraktijk is iets terughoudender, Daarvan geeft ongeveer 30% een uitbreiding van het aantal bouwvergunningsvrije bouwwerken wel te zien zitten. Daarbij worden de volgende concrete voorbeelden gegeven:

- verruiming van de categorie aanbouwen, uitbouwen bijgebouwen en overkappingen;
- kleine windmolens;
- verbouwen van bestaande met bouwvergunning gerealiseerde bijgebouwen;
- verruiming van de kozijn- en gevelwijzigingen: ook vergunningsvrij maken als de gevelopening wordt vergroot;
- zwembaden;
- lage en/of kleine keerwanden;
- verruiming van de categorie dakkapellen.

Bouwvergunningsvrij bouwen en het gemeentelijke ruimtelijke beleid

Bij bouwvergunningsvrij bouwen wordt niet getoetst aan de regels uit het bestemmingsplan en ook niet aan de welstandsnota van de gemeente. Daardoor kan bouwvergunningsvrij bouwen botsen met het gemeentelijke ruimtelijke beleid. In de praktijk blijkt dit niet veel tot problemen te leiden, zo valt uit Figuur 15 af te lezen.

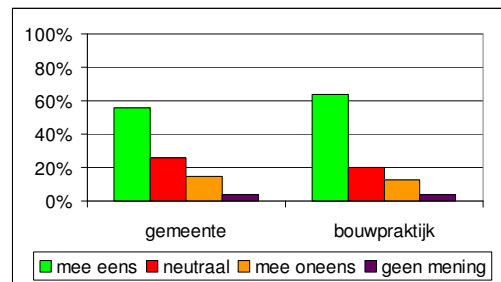
Figuur 15: bouwvergunningsvrij bouwen botst met het gemeentelijke ruimtelijke beleid

Discussiebijeenkomsten: botsing vergunningsvrij en gemeentelijk beleid

Het komt regelmatig voor. Het is echter de vraag of het een probleem is als het komt doordat het gemeentelijke ruimtelijke beleid verouderd is (nog niet aangepast aan bouwvergunningsvrij bouwen). De situatie waarin het wel een probleem vormt is wanneer de gemeente een open structuur nastreeft en de openheid verloren gaat door vergunningsvrije bijgebouwen en/of aanbouwen. Soms leidt het ook tot een strook grond van 1 meter breedte aan weerszijden van een bijgebouw waar niemand wat aan heeft. Een mogelijke oplossing is om de mogelijkheid te hebben vergunningsvrij bouwen alleen op één zijerf toe te staan.

3.5 Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit)

Per 1 november 2008 is het nieuwe Gebruiksbesluit in werking getreden. Waar eerst de regels voor het brandveilig gebruiken van een gebouw per gemeente verschilden, zijn deze met de komst van dit besluit landelijk geüniformeerd. Ruime tijd voordat het besluit in werking trad is een concept versie van het besluit gepubliceerd op de website van het ministerie van VROM. Bijna de helft van de respondenten heeft deze concept versie doorgenomen. Daaruit kan worden afgeleid dat de gemeenten en de bouwpraktijk het op prijs stellen als nieuwe regelgeving tijdig kenbaar wordt gemaakt. Het nieuwe besluit wordt door meer dan de helft van de respondenten gezien als een vooruitgang ten opzichte van de huidige regels in de bouwverordening, zie figuur 16.

Figuur 16: Ik vind het Gebruiksbesluit een vooruitgang ten opzichte van de regels uit de bouwverordening

Met het in werking treden van het Gebruiksbesluit is een belangrijke deregulering gerealiseerd. Voor een groot aantal gebouwen is geen gebruiksvergunning meer nodig, maar kan worden volstaan met een melding. De gevolgen die de introductie van deze meldingsplicht met zich mee brengt is voor ongeveer de helft van de respondenten nog niet in te schatten. De bouwpraktijk staat positiever tegenover de introductie van de meldingsplicht dan gemeenten. Van de bouwpraktijk juicht 25% de komst van de meldingsplicht toe, terwijl dit bij de gemeenten op 13% ligt. Gemeenten maken zich op dit moment met name zorgen over de gevolgen voor horecagebouwen, waarin vaak veel mensen bijeenkomen. Zonder voldoende voorlichting zien zij het gevaar ontstaan dat de gebouweigenaren en de gebruikers denken dat er geen regels meer van toepassing zijn, omdat er geen vergunningplicht meer is. Deze misvatting zou door goede voorlichting over de rechtstreekse werking van de regels uit het Gebruiksbesluit kan voorkomen dat deze ideeën ontstaan bij eigenaren en gebruikers kunnen worden weggenomen.

Als wordt gekeken naar de situatie zoals die voor 1 november 2008 dan bleek dat het voor meer dan de helft van de respondenten in iedere situatie duidelijk was wat de vergunningplicht was. Dit is een stabilisatie ten opzichte van de Monitor 2004. In 2004 was wel een duidelijke stijging zichtbaar ten opzichte van de Monitor daarvoor. Aangezien per 1 november 2008 veel minder situaties vergunningsplichtig zijn en de regels landelijk uniform zijn zal het aantal respondenten dat de situatie duidelijk vindt in de toekomst vermoedelijk weer toenemen. Eerst zal men echter moeten wennen aan de nieuwe voorschriften van het Gebruiksbesluit.

Discussiebijeenkomsten: gebruiksbesluit en meldingsplicht

Het Gebruiksbesluit is een grote vooruitgang volgens de deelnemers. Wel worden de volgende kanttekeningen gemaakt:

Voor enkele onderdelen is meer toelichting gewenst:

- Wanneer is sprake van kamergewijze verhuur? Hoe moet je dit handhaven?
- Wie wel of niet zelfredzaam is blijft lastig, ondanks de verduidelijkingen op dit punt.
- Combinatiegebouwen en brandmeldinstallaties. Het is onduidelijk hoe bepaald moet worden of het gebouw of delen daarvan een BMI moeten hebben.

Men ziet de meldingsplicht als risico omdat veel gebruikers de meldingsplicht nog niet kennen. Gebruikers die de melding wel kennen denken dat daardoor minder regels van toepassing zijn.

Ook gaf men aan het risicovol te vinden dat de verantwoording daar wordt gelegd waar juist de afgelopen jaren geen verantwoording werd genomen: bij de gebruiker.

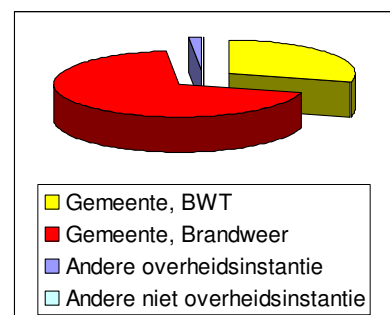
In dat licht speelt ook het risico dat bestuurders de meldingsplicht aangrijpen om te bezuinigen op handhaving: er hoeft niet meer preventief getoetst te worden, dus waarom nog wel repressief optreden.

Tegenstrijdige regels

In de praktijk blijken de verleende gebruiksvergunningen in een beperkt aantal situaties tegenstrijdige eisen te bevatten. Ca. 14% van de respondenten uit de bouwpraktijk en 3% van de respondenten die bij een gemeente werkzaam zijn geven aan wel eens tegenstrijdige eisen te constateren. Dit zijn vrijwel altijd tegenstrijdigheden tussen de gebruiksvergunning en het Bouwbesluit. In de gebruiksvergunning wordt dan bijvoorbeeld een lager maximum aantal personen opgenomen dan op grond van het Bouwbesluit is toegestaan. Het is echter de vraag of hier daadwerkelijke sprake is van strijdige voorschriften. In sommige gevallen kan het gebruik van een bouwwerk ertoe leiden dat er een beperking van het aantal toe te laten personen noodzakelijk is. Zonder deze gebruiksbeperking kan er in die situaties geen sprake zijn van brandveilig gebruik.

Van wie krijgt u de gebruiksvergunning?

Net als in de vorige Monitor Bouwregelgeving wordt in de meeste gemeenten de gebruiksvergunning door de brandweer afgegeven³, zie figuur 17. Een opvallend verschil met de vorige Monitor is dat destijds alle gebruiksvergunningen nog door de gemeente zelf werden verleend. Inmiddels zijn er bepaalde gemeenten die het toetsen en verlenen van gebruiksvergunningen aan een andere overheidsinstantie hebben gemandateerd. Waarschijnlijk zijn deze 'andere overheidsinstanties' samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten en/of milieudiensten die gemeentelijke vergunningverleningstaken op zich hebben genomen.

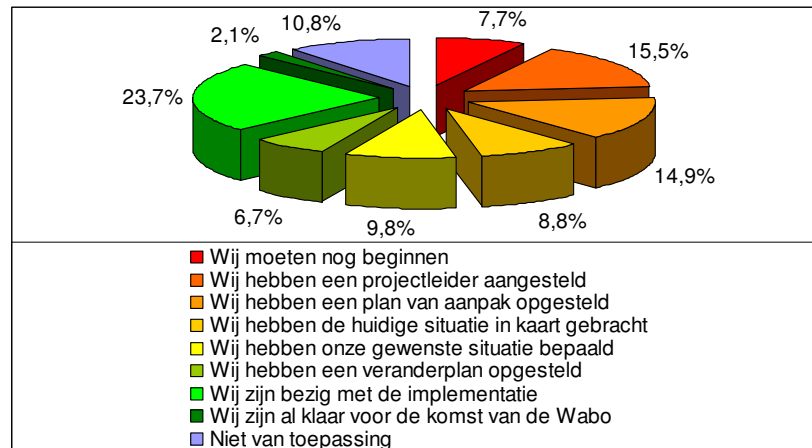
Figuur 17: Door wie wordt in uw gemeente de gebruiksvergunning verleend?

³ De gebruiksvergunning wordt altijd afgegeven door het college van Burgemeester en Wethouders. Het college heeft namelijk de taak de aanvragen om gebruiksvergunning te toetsen en daarop te beslissen. Het college heeft de taak daartoe meestal gemandateerd, aan bijvoorbeeld de brandweer.

4. WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT (WABO)

Per 1 januari 2010 zal naar verwachting de Wabo in werking treden. Deze wet zorgt ervoor dat een groot aantal vergunningen en toestemmingen worden samengevoegd in één vergunning: de omgevingsvergunning. De voordelen voor de aanvrager zijn dat er straks één loket is waar de aanvraag ingediend kan worden. Naast het loket op het gemeentehuis is dit ook een digitaal loket. Een omgevingsvergunning kan en mag straks volledig digitaal worden ingediend. Deze voordelen voor de burger, zorgen ervoor dat gemeenten veel werk moeten verzetten op 1 januari 2010 klaar te zijn voor de omgevingsvergunning. Aan de medewerkers van gemeenten zijn twee vragen voorgelegd over de stand van zaken binnen de eigen gemeente.

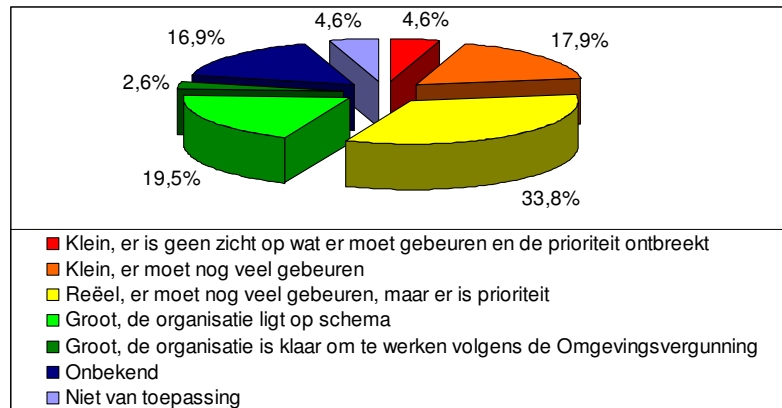
Figuur 18 laat zien hoe ver gemeenten waren ten tijde van het invullen van de Monitor Bouwregelgeving 2008. Dit houdt in dat de gemeente nog ongeveer een jaar tot 1,5 jaar de tijd hadden om de Wabo te implementeren. In de gemeenten van bijna een kwart van de respondenten zal het nog een zware klus worden om op tijd klaar te zijn, aangezien zij nog niet concreet zijn begonnen met de voorbereidingen, afgezien van het aanwijzen van de projectleider. Bij nog eens 25% van de respondenten zal het waarschijnlijk geen groot probleem gaan worden op tijd klaar te zijn, aangezien zij inmiddels zijn gestart met de implementatie. Opvallend is overigens ook dat een aantal respondenten aangeeft al klaar te zijn voor de komst van de Wabo. Ten tijde van de Monitor Bouwregelgeving 2008 waren nog een groot aantal wetten, besluiten in ontwikkeling die de invoering van de Wabo mogelijk moeten maken. Ook de Landelijke Voorziening Omgevingsloket, waarop alle gemeenten aangesloten moeten worden voordat zij een Omgevingsvergunning kunnen verlenen, was nog volop in ontwikkeling.

Figuur 18: Hoe ver bent u met de implementatie van de Wabo?

Figuur 19 geeft weer hoe groot de respondenten de kans achten dat hun eigen gemeente op tijd klaar is met de implementatie van de Wabo. Bij figuur 19 dient wel de kanttekening geplaatst te worden dat op 11 juli 2008 bekend is geworden dat de Wabo per 1-1-2010 in werking zal treden. Voor die datum ging men uit van 1-1-2009. Aangezien de respons op de Monitor Bouwregelgeving binnen is gekomen medio juli 2008 t/m oktober 2008 is het mogelijk dat enkele respondenten nog uitgingen van de oude datum van 1 januari 2009.

Het beeld van Figuur 19 komt overeen met dat uit Figuur 18. De percentages medewerkers die denken op tijd klaar te zijn is ongeveer even groot als het percentage dat denkt niet op tijd klaar te zijn. De waarden liggen iets lager in Figuur 18. Dit wordt veroorzaakt door het grote aantal respondenten dat 'onbekend' heeft geantwoord. Hieruit kan worden afgeleid dat de implementatie van de Wabo een omvangrijke klus is. Veel medewerkers van de gemeenten hebben onvoldoende overzicht om in te schatten of de eigen gemeente op tijd klaar is met de implementatie of niet.

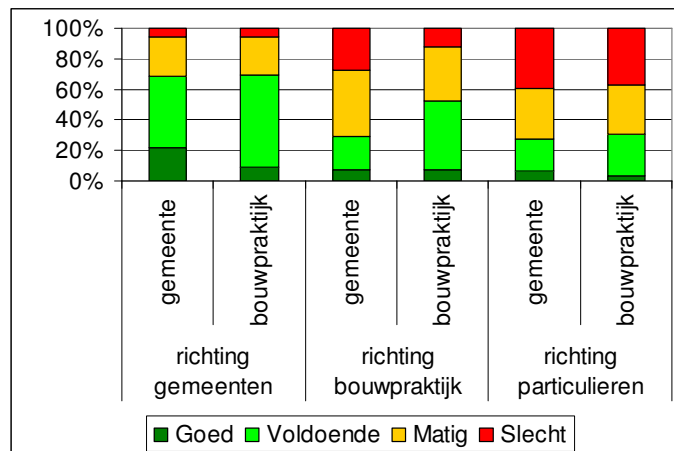
Figuur 19: Hoe wordt de kans ingeschat dat de gemeente per invoeringsdatum klaar is om met de Omgevingsvergunning te werken?

5. VOORLICHTING

Door middel van voorlichting wil het ministerie van VROM de bekendheid met de bouwregelgeving vergroten. Naast het voorlichtingsmateriaal dat het ministerie beschikbaar stelt is het ook een belangrijke taak van gemeenten om burgers voorlichting te geven over de bouwregelgeving. Het ministerie van VROM gaat uit van de filosofie dat zij zelf voorlichting geeft aan gemeenten en dat de gemeenten vervolgens de bouwpraktijk en particuliere informeren. Zij staan tenslotte dicht bij de praktijk dan het rijk.

Voorlichting voor verschillende doelgroepen

In 2003 en 2004 vonden de respondenten de voorlichting van de rijksoverheid goed. Wel werd in 2004 ook aangegeven dat meer voorlichting richting bouwpraktijk en burgers wenselijk was. Nu in de Monitor meer specifiek naar de voorlichting voor deze groepen is gevraagd, komt duidelijk naar voren dat de voorlichting richting gemeenten als voldoende wordt ervaren. De voorlichting door de rijksoverheid richting de bouwpraktijk en particulieren zou verbeterd mogen worden wat de respondenten betreft. Wat opvalt in Figuur 20 is dat de gemeenten de voorlichting richting de bouwpraktijk veel minder goed vindt dan de bouwpraktijk zelf. Een mogelijke oorzaak kan zijn dat gemeenten veel vragen van de bouwpraktijk krijgen die volgens de gemeenten door de rijksoverheid beantwoord zouden moeten worden.

Figuur 20: Wat vindt u van de voorlichting van de rijksoverheid rond de Woningwet en het Bouwbesluit?

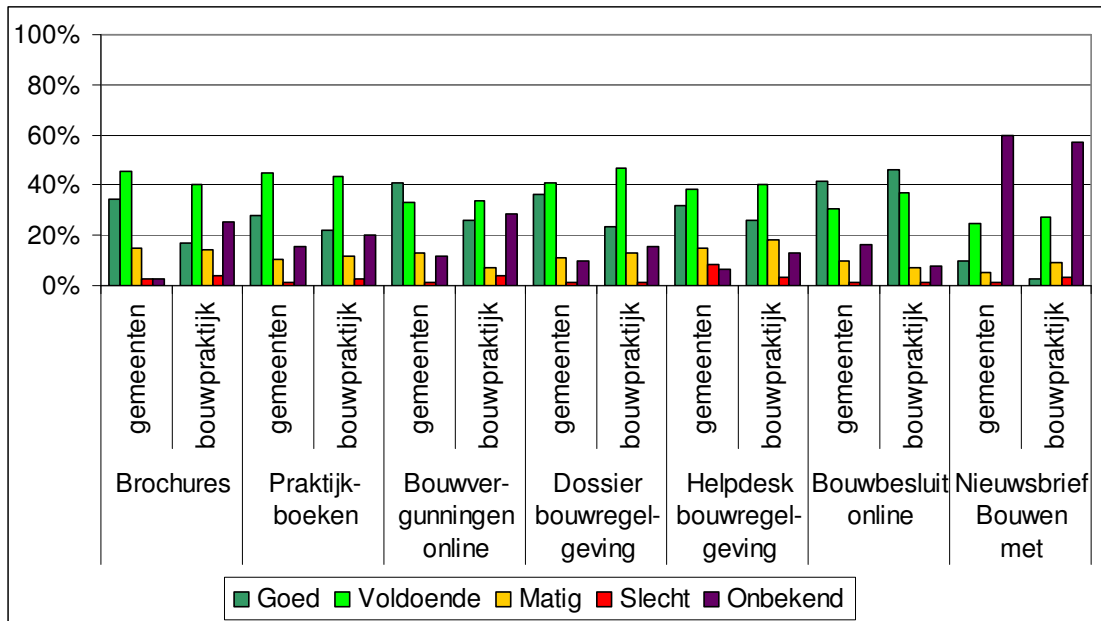
Waardering van het voorlichtingsmateriaal

Net als in de voorgaande edities van de Monitor Bouwregelgeving is gevraagd naar de mate waarin het voorlichtingsmateriaal dat het ministerie van VROM beschikbaar stelt wordt gewaardeerd. In de Monitor Bouwregelgeving 2004 bleek dat de bekendheid van de bouwpraktijk met het voorlichtingsmateriaal tegen viel. Daarom heeft het ministerie de bouwpraktijk via de koepelorganisaties nauwer betrokken bij de wijzigingen in de regelgeving. Dat deze aanpak effect heeft gehad blijkt nu. In 2004 bleek bij iedere vorm van voorlichtingsmateriaal minimaal 25% van de respondenten uit de bouwpraktijk in te vullen dat hij of zij niet bekend was met die vorm van voorlichting.

Discussiebijeenkomst: voldoende voorlichting door de rijksoverheid?

De bouwregelgeving is vaak complex en daardoor niet door burgers te gebruiken. De gemeente fungeert dan als vraagbaak. Het ministerie van VROM heeft al veel goed voorlichtingsmateriaal beschikbaar. Wel zijn nog folders wenselijk op de volgende punten: wat kan de burger zelf en wanneer heeft hij een specialist nodig; hoe moet worden omgegaan met privaatrecht. Daarnaast kan het nog meer gebruiken van afbeeldingen in folders helpen om de regelgeving beter te begrijpen.

Uit Figuur 21 is af te lezen dat bijna iedereen in de bouwpraktijk nu het dossier bouwregelgeving, de helpdesk bouwregelgeving en bouwvergunningen online kent. De nieuwsbrief 'Bouwen met Kwaliteit' geniet nog altijd geen grote bekendheid. Wel is het opvallend dat in tegenstelling tot de vorige Monitor de nieuwsbrief nu juist iets bekender is bij de bouwpraktijk. In de voorgaande Monitor Bouwregelgeving was de nieuwsbrief juist onder gemeenten veel bekender (40% onbekend, t.o.v. 60% nu).

Figuur 21: Waardering van het voorlichtingsmateriaal van de rijksoverheid⁴

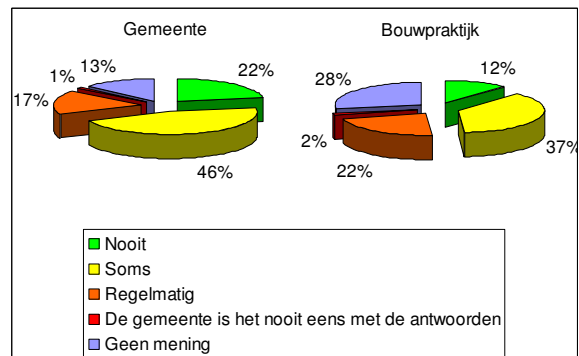
Als wordt gekeken naar de waardering van het voorlichtingsmateriaal, dan is te zien dat men het voorlichtingsmateriaal (nog altijd) erg waardeert. De gemeenten maken ook veelvuldig gebruik van het voorlichtingsmateriaal van de rijksoverheid om vraagstellers naar door te verwijzen. Eigen voorlichtingsmateriaal maken gemeenten beperkt. Minder dan een kwart geeft aan over eigen voorlichtingsmateriaal te beschikken.

⁴ De grote bekendheid met het (digitale) voorlichtingsmateriaal kan ontstaan doordat onder andere de e-mail adressen van de Helpdesk Bouwregelgeving zijn gebruikt voor de verzendlijst. Gebruikers van de Helpdesk Bouwregelgeving zullen waarschijnlijk vaker dan gemiddeld op de hoogte zijn van het digitale voorlichtingsmateriaal.

Helpdesk Bouwregelgeving

De Helpdesk Bouwregelgeving is een gewaardeerde vorm van voorlichting, zoals blijkt uit figuur 21. Bij de Monitor Bouwregelgeving 2004 bleek dat de gemeenten en bouwpraktijk wel enige nadelen signaleren bij het gebruik van de helpdesk.

Het belangrijkste was daarbij dat er aan werd gegeven dat er nogal eens discussie ontstaat tussen gemeente en aanvrager. De gemeente bleek het namelijk niet altijd eens te zijn met het door de helpdesk gegeven antwoord.

Figuur 22: Hoe vaak heeft u discussie met de gemeente/aanvrager over een antwoord van de Helpdesk Bouwregelgeving?

Daarom is deze keer specifiek naar dit punt gevraagd. In de praktijk blijkt komt dit probleem niet vaak voor te komen, zie figuur 22. Voordat iemand een vraag kan stellen aan de helpdesk bouwregelgeving moet diegene eerst zoeken in een lijst met veelgestelde vragen. Veel vraagstellers blijken regelmatig het antwoord op hun vraag al in deze lijst met veelgestelde vragen te kunnen vinden. Bijna 10% van de respondenten van gemeenten en ruim 30% van de respondenten uit de bouwpraktijk geven aan (vrijwel) altijd het antwoord op hun vraag in de lijst met veelgestelde vragen te vinden.

Het bestaan van de lijst met veelgestelde vragen wil echter niet zeggen dat er geen taak meer is voor de Helpdesk Bouwregelgeving. Geen van beide groepen respondenten geeft namelijk aan dat de helpdesk zich in de toekomst alleen nog op gemeenten of alleen nog op de bouwpraktijk zou moeten richten. Men wil dus graag zelf vragen kunnen blijven stellen aan de helpdesk.

Discussiebijeenkomsten: wat zijn verbeterpunten voor de helpdesk?

De deelnemers waren goed te spreken over de service van de helpdesk. Als verbeterpunten werden voornamelijk enkele procedurele punten genoemd: meer dan één vraag kunnen stellen op het formulier op de website; direct kunnen reply-en op een gekregen antwoord; automatisch de algemene gegevens in laten vullen op de website en een groter invulscherf voor de vraag.

6. **SAMENVATTING EN CONCLUSIES**

In de periode 2005-2008 zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd in de Woningwet en het Bouwbesluit 2003. Verder is op 1 november 2008 is het 'Besluit brandveilig gebruik bouwwerken' (Gebruiksbesluit) in werking getreden. Inmiddels komt ook de datum dichterbij waarop de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking zal treden. Deze wijzigingen hebben tot doel om het aantal regels te verminderen en te vereenvoudigen en zo de bouwregelgeving beter toegankelijk en klantvriendelijker te maken. In 2008 voor de derde keer is door middel van een enquête onderzocht of en in hoeverre deze doelstellingen zijn gerealiseerd. Het onderzoek bestond uit een schriftelijke enquête en twee discussiebijeenkomsten. Het onderzoek is uitgevoerd door PRC B.V. divisie Strategie & Techniek onder begeleiding van een klankbordgroep. Deze klankbordgroep, bestaande uit de BNA, de VNG, de Vereniging BWT, ONRI, NVBT en NEPROM heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de vragenlijst en deze rapportage.

De vragenlijst is beschikbaar gesteld vanaf begin juli 2008 tot en met eind oktober 2008. Totaal hebben 346 respondenten de enquête ingevuld. De discussiebijeenkomsten waren bedoeld voor een nadere inkleuring of verdieping van enquêteresultaten, onder meer door het verkrijgen van achtergrondinformatie. Totaal 13 respondenten hebben deelgenomen aan een discussiebijeenkomst.

Woningwet

In de nieuwe Woningwet is de verantwoording voor het voldoen aan de bouwregelgeving duidelijker dan voorheen bij de aanvrager en latere eigenaar of gebruiker neergelegd. Zowel de gemeente als de bouwpraktijk vinden deze verandering van het handhavingsinstrumentarium een vooruitgang. Ook de verplichting voor gemeenten een handhavingsbeleidsplan op te stellen wordt door bijna 70% van de respondenten van gemeenten en ruim 60% van de respondenten uit de bouwpraktijk als een verbetering gezien.

Vrijwel alle medewerkers van de gemeenten zijn op de hoogte van het vervallen van de eis dat de gemeente binnen 4 weken de bouwvergunningsaanvraag moest controleren op volledigheid (artikel 47 Woningwet, oud). Bij de bouwpraktijk is bijna tweederde op de hoogte dat de Woningwet op dit punt is gewijzigd. Wel blijkt er verwarring te zijn over de mogelijkheden die de Algemene wet bestuursrecht biedt. Men denkt soms dat de gemeente nu voortdurend aanvullende gegevens op mag vragen, terwijl de gemeente nog altijd maar één keer aanvullende gegevens op mag vragen. Meer informatie over deze wijziging is dus gewenst. Ook wordt de langere onzekerheid voor de aanvrager als minder prettig ervaren.

Tachtig procent van de respondenten is het eens met de stelling dat de verplichte welstandsnota de gewenste objectiviteit en transparantie in het welstandsbeleid heeft gebracht. Het ministerie van VROM heeft inmiddels het plan opgevat de verplichting welstand te laten toetsen door een onafhankelijke welstandscommissie af te schaffen. Gemeenten krijgen de vrijheid om zelf te bepalen of zij advies inwinnen van een welstandscommissie. De meningen hierover zijn verdeeld. Ongeveer de helft van de respondenten van de Monitor Bouwregelgeving vindt dit een goede zaak, de andere helft niet.

Bouwbesluit

Het grootste deel van de respondenten staat positief staat tegenover de wijzigingen die in 2006 en 2007 zijn doorgevoerd in het Bouwbesluit 2003. Alleen met het aanscherpen van de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) voor woningen is ruim 35% van de respondenten het niet eens. Men vindt het lastig is om de waarde van 0,8 te halen.

Het zoeken leidt tot oplossingen waarbij niet altijd goed wordt gekeken naar de bruikbaarheid en leefbaarheid van de woning. De bouwpraktijk signaleert ook enkele praktische problemen met betrekking tot de nieuwe regels. Zo zijn bestemmingsplannen nog niet altijd afgestemd op de nieuwe plafondhoogte voor kantoorgebouwen en blijken de hogere deuren nog niet altijd in voldoende mate of kwaliteit leverbaar.

Het voorstel om in de toekomst voorschriften te schrappen uit het Bouwbesluit kan rekenen op wisselende reacties. De voorgestelde reductie van het aantal subgebruiksfuncties en specifieke ruimten wordt gezien als een positieve verandering. Het niet meer strikt voorschrijven van de geluidwerende eisen tussen twee verdiepingen eveneens. Enige scepsis is er tegenover het laten vervallen van de verplichte afvalberging in woongebouwen en de verplichte reservering van een ruimte voor het achteraf kunnen plaatsen van een rolstoeltoegankelijke lift. De respondenten zijn vooral bang dat deze voorzieningen dan ook niet meer gerealiseerd worden, waardoor de bruikbaarheid van gebouwen achteruit kan gaan. Zowel de gemeente als de bouwpraktijk zijn het grotendeels eens met het opnieuw voorschrijven van de buitenruimte en de buitenberging in het Bouwbesluit.

Het schrappen van verwijzingen naar NEN normen blijkt lastig te zijn, zoals een eerder NEN onderzoek ook al aangaf. In dit onderzoek gaf 10-15% van de respondenten mogelijkheden te zien, maar ook zij konden niet concreet aangeven welke verwijzingen dan konden vervallen. Het gegeven dat de normen alleen tegen betaling verkrijgbaar zijn wordt gezien als grootste nadeel. Gemeenten vinden de normen ook wat te abstract.

Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab)

Het beeld over de indieningsvereisten is sinds 2004 met name bij de bouwpraktijk flink verbeterd. Toen vond 80% van de respondenten van de bouwpraktijk dat de indieningsvereisten te uitgebreid zijn. Uit de Monitor 2008 blijkt dat dit percentage is gedaald naar 30%.

Ook al schrijft het Biab voor wat gemeenten maximaal op mogen vragen, tien procent van de gemeenten vraagt soms meer informatie op dan is toegestaan. Een kwart van de bouwpraktijk ervaart dit ook. Op grond van het Biab is het toegestaan details met betrekking tot de constructies en installaties later aan te leveren. Toch geeft 25% van de gemeenten en 30% van de bouwpraktijk aan dat de gemeente het later aanleveren van gegevens vaak niet accepteert. Dit komt vooral voor bij kleinere bouwwerken, die volgens de gemeenten anders al zijn gerealiseerd voordat de gemeente de stukken heeft ontvangen.

De preventieve gemeentelijke toets aan het Bouwbesluit wordt door zowel gemeenten als de bouwpraktijk als belangrijk ervaren. Men is het oneens met de stelling dat die toets kan komen te vervallen. Als de gemeentelijke preventieve toets aan het Bouwbesluit vervalt zou er een andere toets of kwaliteitsborging voor in de plaats moeten komen. Wel wordt onderkend dat uiteindelijk de vergunningaanvrager/-vergunninghouder verantwoordelijk is voor het voldoen aan het Bouwbesluit en niet de gemeente.

Besluit bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)

Voor de helft van de respondenten is het voldoende helder of een bouwwerk licht of regulier bouwvergunningplichtig of bouwvergunningvrij is. Dat betekent tegelijk dat dit voor de andere helft niet altijd duidelijk is. Tijdens de discussiebijeenkomsten bleek dat men in de praktijk soms moeite heeft met een aantal begrippen uit het Bblb, namelijk: 'openbaar groen', 'erf' en 'verandering van niet-ingrijpende aard'. Op deze punten is meer voorlichtingsmateriaal of is verheldering van definities van deze begrippen gewenst.

Men vindt niet dat het bouwvergunningvrij bouwen ingeperkt zou moeten worden.

Volgens ongeveer 40% van de gemeentelijke respondenten en 30% van de bouwpraktijk mag het aantal bouwvergunningsvrije bouwwerken juist worden uitgebreid. Daarbij worden concrete voorbeelden gegeven, zoals, windmolens, zwembaden, keerwanden, en verruiming van de categorieën verruiming van de categorieën aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen en dakkapellen. Het verminderen van het aantal voorwaarden wordt gezien als een mogelijkheid om het Bblb te vereenvoudigen.

Bij bouwvergunningsvrij bouwen wordt niet getoetst aan het bestemmingsplan en de welstandsnota. Daardoor zou bouwvergunningsvrij bouwen kunnen botsen met het gemeentelijke ruimtelijke beleid. In de praktijk blijkt dit niet tot veel problemen te leiden.

Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit)

Het per 1 november 2008 in werking getreden Gebruiksbesluit wordt door meer dan de helft van de respondenten gezien als een vooruitgang ten opzichte van de regels in de gemeentelijke bouwverordening. Een van de grootste veranderingen is de introductie van de meldingsplicht.

Men vindt het op dit moment moeilijk om de gevolgen van de meldingsplicht in te schatten. Gemeenten maken zich desondanks wel zorgen over de gevolgen voor horecagebouwen, waarin vaak veel mensen bijeenkomen. Zij zien het gevaar ontstaan dat eigenaren en gebruikers denken dat er geen regels meer van toepassing zijn, omdat er geen vergunningplicht meer is. Voldoende voorlichting kan dit risico inperken.

Net als in de vorige Monitor Bouwregelgeving wordt in de meeste gemeenten de gebruiksvergunning door de brandweer verleend. Wel zijn er tegenwoordig gemeenten die het toetsen en verlenen van gebruiksvergunningen aan een andere overheidsinstantie hebben gemandateerd. Waarschijnlijk zijn deze 'andere overheidsinstanties' samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten en/of milieudiensten.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Ruim de helft van de gemeenten geeft aan nog niet klaar te zijn met de voorbereidingen voor implementatie van de Wabo. Bijna 8% geeft aan dat nog geen enkele actie hebben ondernomen. Uit de onderzoeksresultaten worden afgeleid dat de implementatie van de Wabo een omvangrijke klus is voor de gemeenten, waarbij ruim 20% de kans klein acht om op tijd klaar te zijn. Wel moet daarbij in acht worden genomen dat mogelijk een aantal respondenten daarbij uitging van 1-1-2009 als invoeringsdatum. De invoeringsdatum is namelijk kort voor de Monitor Bouwregelgeving verschoven naar 1 januari 2010.

Voorlichting door de rijksoverheid

Men waardeert het voorlichtingsmateriaal zeer. De gemeenten maken ook veelvuldig gebruik van het voorlichtingsmateriaal van de rijksoverheid om vraagstellers naar door te verwijzen. Eigen voorlichtingsmateriaal maken gemeenten in beperkte mate. De voorlichting door de rijksoverheid richting de bouwpraktijk en particulieren mag uitgebreid worden volgens de respondenten.

In 2004 bleek dat de bouwpraktijk veel voorlichtingsmateriaal niet kende. Het ministerie heeft sindsdien de bouwpraktijk (via de koepelorganisaties) nauwer betrokken bij de wijzigingen in de regelgeving. Deze aanpak heeft effect gehad. Bijna iedereen in de bouwpraktijk zegt nu het dossier bouwregelgeving, de helpdesk bouwregelgeving en bouwvergunningen online te kennen. De nieuwsbrief 'Bouwen met Kwaliteit' geniet nog altijd een beperkte bekendheid.

De Helpdesk Bouwregelgeving blijkt een gewaardeerde vorm van voorlichting. Bij de Monitor Bouwregelgeving 2004 bleek dat er nogal eens discussie ontstond tussen gemeente en aanvrager naar aanleiding van een antwoord. De gemeente bleek het namelijk niet altijd eens te zijn met het door de helpdesk gegeven antwoord. Tegenwoordig blijkt dit in de praktijk minder vaak voor te komen.

Voordat men een vraag kan stellen aan de helpdesk bouwregelgeving wordt men eerst langs een lijst met veelgestelde vragen geleid. Bijna 10% van de respondenten van gemeenten en ruim 30% van de respondenten uit de bouwpraktijk geven aan (vrijwel) altijd het antwoord op hun vraag in de lijst met veelgestelde vragen te vinden.

Conclusie

Zowel gemeenten als bouwpraktijk staan meer nog als in de Monitor Bouwregelgeving 2004, positief tegenover de bouwregelgeving. Ook staan zij in het algemeen positief tegenover het de wijzigingen die de afgelopen jaren in de bouwregelgeving zijn doorgevoerd en tegenover de wijzigingen die het ministerie van VROM nog wil doorvoeren. Deze positieve houding wil echter niet zeggen dat men niet meer kritisch naar de bouwregelgeving en de veranderingen daarin kijkt. Net als voorgaande jaren blijven gemeenten en bouwpraktijk de Monitor Bouwregelgeving aangrijpen om knelpunten in de bouwregelgeving aan het licht te brengen. Men komt echter niet alleen met problemen, maar ook met oplossingen. De Monitor Bouwregelgeving 2008 biedt het ministerie van VROM daardoor een goed inzicht in de ervaringen die de praktijk heeft met de bouwregelgeving.

De kanttekening bij de wijzigingen in de Woningwet en het Bouwbesluit geven weer dat de regelgeving soms wat snel gaat voor de praktijk. Daardoor ontstaan soms onduidelijkheden, zoals bijvoorbeeld bij de toets op volledigheid van een bouwvergunningaanvraag (hoe vaak mag de gemeente nu gegevens opvragen). Anderzijds is het soms lastig voor de praktijk om de nieuwe regels direct op te volgen, zoals bij de EPC van 0,8 (zoeken naar technische oplossingen) of deuren van 2,3 meter hoog (leverbaarheid).

Wanneer wordt gevraagd naar toekomstige wijzigingen, dan blijkt men het vaak lastig te vinden om de gevolgen daarvan in te schatten. Zoals bijvoorbeeld bij de nieuwe gebruiksmeldingsplicht. Men heeft bij de gebruiksmeldingsplicht wel zorgen over de horecagelegenheden waar veel mensen bijeenkomen. Daarbij gaat het dan om de vraag of de eigenaars/gebruikers wel de verantwoordelijkheid nemen voor het voldoen aan de algemene regels. Bij de respondenten leeft de angst dat men ten onrechte kunnen denken dat er geen regels meer van toepassing zijn voor meldingsplichtige gebouwen omdat ze voor deze gebouwen geen vergunning meer aan hoeven te vragen.

De kanttekeningen die de respondenten plaatsen kunnen volgens hen in het algemeen worden weggenomen door meer voorlichting. Zij zien hier een taak voor de overheid weggelegd. Het huidige voorlichtingsmateriaal wordt zeer gewaardeerd en mag verder worden uitgebouwd. Naast aandacht voor de veranderingen in de bouwregelgeving is ook meer voorlichtingsmateriaal voor de burger gewenst. Voor deze, niet professionele, partij blijft de bouwregelgeving, zonder extra uitleg moeilijk toegankelijk. Ook het nu beschikbare voorlichtingsmateriaal schiet voor deze niet professionele gebruiker nog tekort.

BIJLAGE: VRAGENLIJST

1. **KENMERKEN RESPONDENT**

1.1 Naam van de organisatie:(indien van toepassing)

1.2 Uw naam :

1.3 Bij wat voor organisatie werkt u?

Gemeente

- BWT – vergunningen (binnendienst)
- BWT – handhaving en toezicht (buitendienst)
- Brandweer
- Overig, namelijk.....

Bouw, realisatie

- Aannemer
- Toeleverende industrie
- Overig, namelijk.....

Bouw, overig

- Architectenbureau
- Adviesbureau
- Projectontwikkelaar
- Overig, namelijk.....

Sloop, realisatie

- Aannemer
- Asbestverwijderingsbedrijf
- Transporteur
- Overig, namelijk.....

Sloop, overig

- Adviesbureau
- Asbestinventarisatiebureau
- Overig, namelijk.....

Overig

- Particulier
- Ondernemer, niet in de bouw
- Overig, namelijk.....

1.4 Wat is uw functie binnen deze organisatie ?

- toetser / handhaver
- ontwerper, bouwkundig
- ontwerper, installatietechnisch
- uitvoerende bouw, bouwkundig
- uitvoerende bouw, installatietechnisch
- beleidsmedewerker
- overig
- niet van toepassing (indien particulier)

2. ALGEMEEN

De vragen in hoofdstuk 2 zijn algemene vragen over uw werk met de bouwregelgeving.

		Regelmatig	Soms	Nooit
2.1	In welke mate heeft u in uw werk te maken met het daadwerkelijk toepassen of raadplegen van de volgende aspecten van de bouwregelgeving?			
2.1.1	Woningwet	☐	☐	☐
2.1.2	Bouwbesluit			
	a Constructieve veiligheid	☐	☐	☐
	b Gebruiksveiligheid	☐	☐	☐
	c Brandveiligheid	☐	☐	☐
	d Gezondheid	☐	☐	☐
	e Bruikbaarheid	☐	☐	☐
	f Energiezuinigheid	☐	☐	☐
2.1.3	Welstand	☐	☐	☐
2.1.4	Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab)	☐	☐	☐
2.1.5	Besluit bouwvergunningvrije en lichtbouwvergunningplichtige bouwwerken (Bblb)	☐	☐	☐
2.1.6	Wet ruimtelijke ordening (Wro)			
	a Bestemmingsplan	☐	☐	☐
	b Planologische vrijstelling	☐	☐	☐
2.1.7	Bouwverordening			
	a Sloopvergunning	☐	☐	☐
	b Gebruiksvergunning	☐	☐	☐
	c Brandveiligheidsgebruik	☐	☐	☐

d Overige aspecten bouwverordening

2.2 Hoe lang heeft u in uw beroep reeds met de Woningwet en/of het Bouwbesluit te maken?

- < 1 jaar
- 1 – 5 jaar
- 5 – 10 jaar
- > 10 jaar

2.3 Welk deel van uw tijd besteedt u met behandeling van vraagstukken m.b.t. de Woningwet en/of het Bouwbesluit?

- < 10 %
- 10 – 50 %
- 50 – 100 %

2.4 Waar richten uw activiteiten zich op? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Nieuwbouw
- Verbouw
- Bestaande bouw
- Tijdelijke bouw
- Sloop
- Beleidsvoorbereiding

2.5 Met welke van de volgende categorieën gebouwen heeft u te maken in uw werk (meerdere antwoorden mogelijk)

- Woningbouw
- Utiliteitsbouw
- Bouwwerken, geen gebouw zijnde (onder meer weg- en waterbouw)

3. **WONINGWET**

De woningwet is per 1 april 2007 gewijzigd. Hieronder vindt u enkele vragen over de belangrijkste veranderingen.

3.1.a In de woningwet is per 1 april 2007 het aanschrijfinstrumentarium herzien. Bent u op de hoogte van deze wijziging?

- ja
- nee

Toelichting: Vanaf 1 april 2007 is een gebouweigenaar in overtreding indien zijn of haar gebouw niet aan het Bouwbesluit 2003 of de bouwverordening voldoet. Het in stand houden of gebruiken van een dergelijk pand is direct aan te pakken door het nemen van een handhavingsbesluit. Deze wijziging maakt het voor gemeenten eenvoudiger om op te treden.

3.1.b Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

3.1.c Heeft u ervaring met het nieuwe aanschrijfinstrumentarium?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met aanschrijvingen)

3.2.a Introductie van de zorgplicht. Bent u op de hoogte van deze wijziging ?

- ja
- nee

Toelichting: De zorgplicht biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om op te treden tegen gevaarlijke situaties die niet direct te herleiden zijn tot een voorschrift uit de Woningwet / het Bouwbesluit 2003. De zorgplicht is daarmee een vangnetregeling om op te kunnen treden tegen excessen in de bestaande bouw.

3.2.b Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

3.2.c Heeft u ervaring met het nieuwe aanschrijfinstrumentarium?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met de zorgplicht)

3.3.a Bent u bekend met het komen te vervallen van artikel 47 van de Woningwet ?

- ja
- nee

Toelichting: Tot 1 april 2007 kende de Woningwet een afwijkende regeling met betrekking tot de beoordeling of een aanvraag volledig is (ook wel 'ontvankelijkheid' genoemd). Op grond van deze regeling moest de gemeente binnen 4 weken aangeven of een aanvraag om bouwvergunning volledig was. Na deze periode kon de gemeente geen aanvullende gegevens meer opvragen. Na het schrappen van artikel 47 geldt de Algemene wet bestuursrecht: de gemeente kan gedurende de gehele periode aanvullende stukken opvragen.

3.3.b Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

3.3.c Heeft u ervaring met de nieuwe procedure?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze nieuwe procedure)

3.4.a Bent u op de hoogte van de introductie van het handhavingsbeleidsplan ?

- ja
- nee

Toelichting: Gemeenten zijn verplicht om in een handhavingsbeleidsplan vast te leggen op welke wijze ze invulling geven aan de handhaving. Onderdelen die aan de orde moeten komen zijn het aantal uit te voeren controles, een risicobenadering, de op te leggen sancties bij overtredingen, etc. Burgers en ondernemers weten dus vooraf of en zo ja op welke wijze een gemeente handhavend zal optreden. Jaarlijks moeten gemeenten verslagleggen aan de gemeenteraad over de bereikte doelen.

3.4.b Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

3.4.c Heeft u ervaring met het handhavingsbeleidsplan?

[ALLEEN VOOR NIET-GEMEENTE]

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met een handhavingsbeleidsplan)

3.4.c Heeft u een handhavingsbeleidsplan?

[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- nee
- het plan is in voorbereiding
- het plan is vastgesteld
- het plan is vastgesteld en al een keer gerapporteerd aan de Raad
- geen idee

4. BOUWBESLUIT 2003

De vragen onder A. gaan over uw ervaringen met een aantal doorgevoerde wijzigingen van het Bouwbesluit in 2005 en 2006.

De vragen onder B. gaan over uw mening ten aanzien van een aantal voorgenomen wijzigingen van het Bouwbesluit in 2009.

De vragen onder C. betreffen enige algemene vragen over het Bouwbesluit.

A. UW ERVARINGEN MET WIJZIGINGEN VAN HET BOUWBESLUIT IN 2006 EN 2007

In 2005 en 2006 is een aantal wijzigingen van het Bouwbesluit 2003 van kracht geworden. De belangrijkste wijzigingen staan hieronder genoemd. Graag willen wij weten wat uw ervaringen daarmee zijn geweest.

4.1. Bent u op de hoogte van het opnemen van het begrip 'nooddeur' en het stellen van beperkingen aan het toepassen van schuifdeuren in vluchtroutes in het gewijzigde Bouwbesluit.? *Toelichting: Deze wijziging is het gevolg van afstemming van het Bouwbesluit 2003 met het Arbeidsomstandighedenbesluit.*

- Ja(ga naar 4.1.1.)
- Nee(ga naar 4.2.)

4.1.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.1.2. Heeft u ervaring met deze wijziging?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze wijziging)

4.2. De nieuwe gebruiksfunctie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang' in het Bouwbesluit. Bent u op de hoogte van deze wijziging?

- Ja(ga naar 4.2.1.)
- Nee(ga naar 4.3.)

4.2.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja

- nee, omdat
- geen mening

4.2.2. Heeft u ervaring met de gebruiksfunctie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang'?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met de gebruiksfunctie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang')

4.3. Bent u bekend met het schrappen van de specifieke voorschriften voor het speciaal en basisonderwijs?

- Ja(*ga naar 4.3.1.*)
- Nee(*ga naar 4.4.*)

4.3.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.3.2. Heeft u ervaring met het afschaffen van deze voorschriften?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze voorschriften)

4.4. Bent u op de hoogte van de aanscherping van de plafondhoogten (hoogte boven de vloer) voor nieuwe utiliteitsgebouwen (van 2,4 m naar 2,6 m)?

- ja(*ga naar 4.4.1.*)
- nee(*ga naar 4.5.*)

4.4.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.4.2. Heeft u ervaring met deze aanscherping?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze aanscherping)

4.5. Ook de eis voor de minimale hoogte van de deuropening is veranderd, van 2,1 m naar 2,3 m.
Bent u daarvan op de hoogte?

- Ja(*ga naar 4.5.1.*)
- Nee(*ga naar 4.6.*)

4.5.1 Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.5.2 Heeft u ervaring met deze aanscherping?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze aanscherping)

4.6. Bent u bekend met de aanpassing van de eis voor het aantal toiletten in een nieuw te bouwen winkelfunctie (minimaal aantal voorgeschreven toiletten in winkels is beperkt tot twee)?

- Ja(*ga naar 4.6.1.*)
- Nee(*ga naar 4.7.*)

4.6.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.6.2. Heeft u ervaring met deze aanpassing?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze aanpassing)

4.7. Bent u bekend met het opnemen van eisen voor tunnels, als gevolg van implementatie van de richtlijn tunnelveiligheid?

- Ja(*ga naar 4.7.1.*)
- Nee(*ga naar 4.8.*)

4.7.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat

geen mening

4.7.2. Heeft u ervaring met deze nieuwe eisen?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze nieuwe eisen)

4.8. Bent u bekend met het aanscherpen van de energieprestatie-coëfficiënt voor woningen (van 1,0 naar 0,8)?

- Ja(ga naar 4.8.1.)
- Nee(ga naar 4.9.)

4.8.1. Is de hiervoor beschreven wijziging naar uw mening een verbetering?

- ja
- nee, omdat
- geen mening

4.8.2. Heeft u ervaring met deze aanscherping?

- nee
- ja, positief
- ja, negatief
- n.v.t. (ik heb in mijn werk niet te maken met deze aanscherping)

B. UW MENING TEN AANZIEN VAN EEN AANTAL VOORGENOMEN WIJZIGINGEN VAN HET BOUWBESLUIT IN 2009

Naar verwachting in 2009 zal er een aantal wijzigingen en aanpassingen van het Bouwbesluit worden doorgevoerd. Graag willen we weten wat uw mening hierbij is.

4.9. *Een aantal subgebruiksfuncties (bijv. 'Winkelfunctie voor het slijtersbedrijf') en specifiek benoemde ruimten (bijv. 'Ruimte voor activiteiten die de binnenlucht verontreinigen') zal in het Bouwbesluit worden geschrapt of veranderd. Wat is uw mening hierover?*

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - achteruitgang van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en/of milieu
 - kans op het ontstaan van vervangende regelgeving (bijvoorbeeld bij lagere overheden)
 - handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....

- Het maakt mij niet uit

4.10 *De voorschriften voor ontvluchting zullen verregaand worden vereenvoudigd.*

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - achteruitgang van brandveiligheid
 - kans op het ontstaan van vervangende regelgeving (bijvoorbeeld bij lagere overheden)
 - handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

4.11 Er is het voornemen om de voorschriften voor een gemeenschappelijke afvalberging bij woongebouwen te laten vervallen (zie artikel 4.59 van het Bouwbesluit).

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - Achteruitgang van bruikbaarheid en/of milieu
 - kans op het ontstaan van vervangende regelgeving (bijvoorbeeld bij lagere overheden)
 - handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

4.12 Er is het voornemen om de eis voor een (virtuele) opstelplaats voor een rolstoeltoegankelijke lift, zoals nu geldt bij kleine woongebouwen, te laten vervallen (zie artikel 4.19 van het Bouwbesluit).

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - Achteruitgang van bruikbaarheid en/of veiligheid
 - kans op het ontstaan van vervangende regelgeving (bijvoorbeeld bij lagere overheden)
 - handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

4.13 Er is het voornemen om de eis voor geluidwering tussen verblijfsruimten op verschillende lagen (bijv. indien er zich in de woonkamer een open trap naar de slaapkamers boven bevindt), te laten vervallen (zie artikel 3.12 van het Bouwbesluit).

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - Achteruitgang van gezondheid
 - kans op het ontstaan van vervangende regelgeving (bijvoorbeeld bij lagere overheden)

- handhaafbaarheid
- rechts(on)zekerheid
- meerkosten
- anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

4.14 Wat vindt u van het eventueel (opnieuw) voorschrijven van een buitenruimte bij woningen?.

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - onwenselijke toename regeldruk (kan aan de markt overgelaten worden)
 - Handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

4.15 Wat vindt u van het eventueel (opnieuw) voorschrijven van een buitenberging bij woningen?

- Ik vind de wijziging een goed idee
- Ik vind de wijziging geen goed idee, vanwege:
 - onwenselijke toename regeldruk (kan aan de markt overgelaten worden)
 - Handhaafbaarheid
 - rechts(on)zekerheid
 - meerkosten
 - anders, te weten:.....
- Het maakt mij niet uit

C. ALGEMENE VRAGEN

NEN NORMEN

4.16a Kan er volgens u in het aantal Bouwbesluit verwijzingen naar NEN normen worden geschrapt ?

- Ja(ga naar 4.16a1)
- nee(ga naar 4.16b)
- geen mening(ga naar 4.16b)

4.16a1 Welke verwijzingen kunnen geschrapt worden ?

4.16b Wat vindt u het meest positieve aan het feit dat het Bouwbesluit 2003 naar NEN-normen verwijst.?

- Dat de normen (juridisch) ondubbelzinnig zijn.
- Dat normbladen kwalitatief goede bepalingmethoden bevatten
- Dat de normen door private partijen zijn opgesteld.
- Dat de normen, voor zover beschikbaar, zijn geharmoniseerd met Europese normbladen

- Dat het Bouwbesluit 2003 anders aanmerkelijk dikker zou zijn
- Anders.....

4.16c Wat vind u het meest negatieve aan het feit dat het Bouwbesluit 2003 naar NEN-normen verwijst.

- Dat de normen abstract zijn.
- Dat aangewezen normen onjuiste bepalingsmethoden bevatten.
- Dat de normen veel doorverwijzingen kennen naar andere normen.
- Dat de normbladen niet vrij verkrijgbaar zijn.
- Dat mijn ontwerpen niet in het toepassingsgebied van bepaalde normbladen vallen
- Anders.....

AANVULLEND INFORMATIEMATERIAAL

4.16 Is er aanvullend informatiemateriaal nodig over het Bouwbesluit 2003 en zo ja, waarover?

- Nee, er is voldoende informatiemateriaal voorhanden
- Nee, de voorschriften moeten eenvoudiger
- Ja, een beknopte populaire versie voor ontwerpers
- Ja, de relatie met het Gebruiksbesluit
- Ja, over brandveiligheidsvoorschriften
- Ja, over Eurocodes (Europees geharmoniseerde normen constructieve veiligheid)
- Ja, de meest recente wijzigingen
- Ja, anders, te weten:.....(vraag oplossing aan Hans)

5. **BESLUIT INDIENINGSVEREISTEN AANVRAAG BOUWVERGUNNING (BIAB)**

De vragen 5.1 t/m 5.11 gaan over uw ervaringen met het standaard aanvraagformulier voor het aanvragen van een bouwvergunning en overige aspecten uit het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab). Indien u geen ervaring heeft met één van de onderwerpen vult u dan het vakje "Niet van toepassing" in.

Aanvraagformulier bouwvergunning

5.1 Kunt u met dit formulier de voor u relevante informatie opvragen? Zo nee, welke gegevens kunt u niet opvragen?
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Ja
- Nee,
- Niet van toepassing

5.1 Kent u gemeenten die een eigen aanvraagformulier hanteren?
[ALLEEN VOOR NIET-GEMEENTE]

- Nee
- Ja, formulieren met een afwijkende lay-out, maar dezelfde inhoud
- Ja, formulieren met een afwijkende inhoud
- Niet van toepassing

5.1.1. Hanteert u een eigen aanvraagformulier?
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Nee
- Ja, formulieren met een afwijkende lay-out, maar dezelfde inhoud
- Ja, formulieren met een afwijkende inhoud
- Niet van toepassing

Aanleveren gegevens en bescheiden

Op grond van het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning mogen details met betrekking tot de constructies en installaties later worden aangeleverd.

5.2 Staan gemeenten het later aanleveren van deze gegevens toe?
[ALLEEN VOOR NIET-GEMEENTE]

- Nee, soms moet ik alles aanleveren
- Ja
- Niet van toepassing

5.2 Staat u later aanleveren van deze gegevens toe?
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Nee, soms moet ik alles aanleveren
- Ja
- Niet van toepassing

5.3 Het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning is een maximumlijst. Kent u gemeenten die meer informatie opvragen dan opgenomen in het Biab?
[ALLEEN VOOR NIET-GEMEENTE]

- Nee
- Ja, ik ken een enkele gemeente die dat doet
- Ja, veel gemeenten doen dit
- Niet van toepassing

5.3 Het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning is een maximumlijst. Vraagt u meer informatie op dan opgenomen in het Biab? [gemeente]
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Nee
- Ja, soms
- Ja, in de meeste gevallen
- Niet van toepassing

5.3.1. Welke gegevens worden aanvullend opgevraagd:
[open vraag]

5.4 Geef van de volgende stellingen aan in hoeverre deze naar uw mening juist zijn / op u van toepassing zijn:

	mee eens	neutraal	mee oneens	onbekend
a Het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning is te juridisch	☐	☐	☐	☐
b Het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning is te uitgebreid	☐	☐	☐	☐
c Aanvragen zijn vollediger geworden sinds de invoering van het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning	☐	☐	☐	☐
d				
5.1 <i>De vergunninghouder is verantwoordelijk voor het voldoen aan de bouwregelgeving en de veiligheid van het bouwwerk</i>	☐	☐	☐	☐
5.2				
e				
5.3 <i>De gemeente is verantwoordelijk voor het voldoen aan de bouwregelgeving en de veiligheid van het bouwwerk</i>	☐	☐	☐	☐
5.4				
f				
5.5 <i>De aannemer is verantwoordelijk voor het voldoen aan de bouwregelgeving en de veiligheid van het bouwwerk</i>	☐	☐	☐	☐
5.6				
g				
5.7 <i>De constructeur is verantwoordelijk voor het voldoen aan de bouwregelgeving en de veiligheid van het bouwwerk</i>	☐	☐	☐	☐
5.8				
h				
5.9 <i>De toets aan het bouwbesluit door de gemeente kan komen te vervallen</i>	☐	☐	☐	☐

5.10

i

5.11 ***Als de gemeente niet meer toetst aan het bouwbesluit dan moet hiervoor een andere toets / kwaliteitsborging in de plaats komen***

6. BESLUIT BOUWVERGUNNINGSVRIJE EN LICHT BOUWVERGUNNINGPLICHTIGE BOUWWERKEN (BBLB)

6.1 Geef van de volgende stellingen aan in hoeverre deze naar uw mening juist zijn / op u van toepassing zijn:

	mee eens	neutraal	mee oneens	onbekend
a <u>Ik vind het helder wanneer een bouwwerk bouwvergunningsvrij, licht bouwvergunningplichtig of regulier bouwvergunningplichtig is</u>	☐	☐	☐	☐
b Ik vind dat de bouwvergunningsvrije bouwwerken weer meldingsplichtig moeten worden	☐	☐	☐	☐
c Ik vind dat er teveel bouwvergunningsvrije en licht bouwvergunningplichtige bouwwerken zijn	☐	☐	☐	☐
d Gemeenten proberen bouwvergunningsvrij bouwen in te perken	☐	☐	☐	☐
e Het bouwvergunningsvrij bouwen botst met het gemeentelijke ruimtelijke beleid.	☐	☐	☐	☐
f Ik vind dat er teveel voorwaarden zijn waardoor er vaak niet bouwvergunningsvrij gebouwd kan worden	☐	☐	☐	☐

6.2 Wenst u uitbreiding van het vergunningsvrij bouwen?

- Ja(ga naar 6.2.1.)
- Nee(ga naar 6.3)

6.2.1 Op welke punten wenst u uitbreiding van het vergunningsvrij bouwen?

6.3 Wenst u beperking van het vergunningsvrij bouwen?

- Ja(ga naar 6.3.1.)
- Nee(ga naar 6.4)

6.3.1 Op welke punten wenst u beperking van het vergunningsvrij bouwen?

6.4 Welke onderdelen van het Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken leiden in de praktijk tot problemen (meerdere antwoorden mogelijk)

- Handhaving van het Bouwbesluit 2003
- De voor-achterkant benadering
- Het verschil tussen aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen
- De verandering van niet ingrijpende aard
- Overige, namelijk
- Niet van toepassing

7. WELSTAND

7.1 Geef bij de vragen 7.1.a t/m 7.1.d aan in welke mate u het eens bent met de stelling.

	Eens	Neutraal	Oneens	Geen mening
a Ik vind het nieuwe welstandbeleid als geheel een verbetering	☐	☐	☐	☐
b Ik vind de loketcriteria voor welstand een verbetering	☐	☐	☐	☐
c Ik vind dat de welstandsnota het welstandbeleid objectiever maakt	☐	☐	☐	☐
d Ik vind dat de welstandsnota het welstandbeleid transparanter maakt	☐	☐	☐	☐

7.2 Er wordt gesproken om het verplichte welstandsadvies af te schaffen. Kan dit verplichte advies volgens u worden afgeschaft ?

- ja
- nee
- geen mening

8. GEBRUIKSVERGUNNING

8.1 Ik heb het concept gebruiksbesluit (<https://www.vrom.nl/.....>) doorgenomen

- ja(ga naar 8.1.1)
- nee(ga naar 8.3)

8.1.1 Ik vind het gebruiksbesluit een vooruitgang ten opzichte van de huidige regels uit de bouwverordening

- mee eens
- neutraal
- mee oneens
- geen mening

Toelichting: Met de introductie van het Gebruiksbesluit worden de voorschriften voor brandveilig gebruik uit de gemeentelijke bouwverordening gehaald en landelijk geüniformeerd. Vanaf dit najaar gelden in alle gemeenten in Nederland dezelfde regels voor brandveilig gebruik.

Een belangrijke verandering met het Gebruiksbesluit betreft het beperken van de gebruiksvergunningplicht tot gebouwen waar mensen overnachten (hotels en dergelijke) en waar minder zelfredzame personen overdag bijeen zijn (ziekenhuizen, lagere scholen, kinderopvang). Alle andere gebouwen (kantoren, café's, feestzalen, etc.) moeten een gebruiksmelding doen maar hoeven geen vergunning meer aan te vragen.

8.2 Hoe staat u tegenover de introductie van de gebruiksmeldingsplicht?

- een vooruitgang. Waarom?
- een groot risico, met name voor bepaalde bouwwerken. welke?
- Ik kan nog niet overzien welke gevolgen dit heeft
- neutraal.

8.3 Voor mij is duidelijk wanneer een gebruiksvergunning nodig is

- mee eens
- neutraal
- mee oneens
- geen mening/n.v.t.

8.4. Komt u tegenstrijdige eisen tegen bij de verlening / het aanvragen van een gebruiksvergunning?

- ja(ga naar 8.4.1.)
- nee(ga naar 8.5)
- n.v.t. (ga naar 8.5)

8.4.1 Welke strijdigheden komt u tegen?

8.5 De gebruiksvergunning wordt in uw gemeente in de praktijk verleend door:

8.1 **[ALLEEN VOOR GEMEENTEN]**

- Gemeente, afdeling vergunningverlening of Bouw en Woningtoezicht
- Gemeente, brandweer
- Een andere overheidsinstantie
- Een andere, niet overheidsinstantie

9. **AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN**

9.1 Heeft u in de praktijk te maken met aanvullende voorschriften op de Woningwet en het Bouwbesluit?

- Ja(ga naar 9.2.)
- Nee (ga naar volgend hoofdstuk)

9.2 Met welke aanvullend eisen heeft u in de praktijk te maken? (meerdere antwoorden mogelijk)

- DuBo-lijstjes
- Hogere eisen met betrekking tot energie (EPC, e.d.)
- Aanvullende eisen aan bouwvergunningsvrij bouwen
- In de vorm van private contracten / grondovereenkomsten
- Anders, namelijk

9.3 Door wie zijn deze regels opgelegd? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Gemeente
- Brandweer
- Welstand
- Verzekeringsmaatschappij
- Milieudienst
- Arbo-inspectie
- Monumentenzorg
- Overig, namelijk

10. VERBETERINGEN / SCHRAPPEN

In de hoofdstukken 3 en 4 van deze vragenlijst is uw mening gevraagd over een aantal doorgevoerde wijzigingen van de Woningwet en het Bouwbesluit. Wij willen nu nog graag weten welke wijzigingen u de belangrijkste vindt, en of u vindt of bepaalde wijzigingen weer teruggedraaid zouden moeten worden.

10.1. Geef in onderstaande tabel aan welke wijzigingen in Woningwet en Bouwbesluit u de belangrijkste vindt (ofwel welke u ziet als een belangrijke verbetering).

	Verbetering	Geen verbetering
10.1.1. WONINGWET		
- Aanschrijvingsinstrumentarium	☐	☐
- Introductie van de zorgplicht	☐	☐
- Vervallen van artikel 47	☐	☐
- Introductie van het handhavingsbeleidsplan	☐	☐
10.1.2. BOUWBESLUIT		
- Opnemen van het begrip 'nooddeur' en het stellen van beperkingen aan het toepassen van schuifdeuren in vluchtroutes;	☐	☐
- Nieuwe gebruiksfunctie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang'	☐	☐
- Schrappen van de specifieke voorschriften voor het speciaal en basisonderwijs	☐	☐
- Aanscherping van de plafondhoogten (hoogte boven de vloer) voor nieuwe utiliteitsgebouwen (van 2,4 m naar 2,6 m)	☐	☐
- Hoogte van de deuropening, van 2,1 m naar 2,3	☐	☐
- Aanpassing van de eis voor het aantal toiletten in een nieuw te bouwen winkelfunctie	☐	☐
- Aanscherpen van de energieprestatie-coëfficiënt voor woningen	☐	☐
- Opnemen eisen voor tunnels	☐	☐

10.2. Geef in onderstaande tabel aan welke wijzigingen in Woningwet en Bouwbesluit u geheel of gedeeltelijk teruggedraaid zou willen zien.

	Geheel teruggedraaien	Gedeeltelijk teruggedraaien	Niet teruggedraaien
10.2.1. WONINGWET			
- Aanschrijvingsinstrumentarium	☐	☐	☐
- Introductie van de zorgplicht	☐	☐	☐
- Vervallen van artikel 47	☐	☐	☐
- Introductie van het handhavingsbeleidsplan	☐	☐	☐

10.2.2. BOUWBESLUIT			
- Opnemen van het begrip 'nooddeur' en het stellen van beperkingen aan het toepassen van schuifdeuren in vluchtroutes;	☐	☐	☐
- Nieuwe gebruiksfunctie 'bijeenkomstfunctie voor kinderopvang'	☐	☐	☐
- Schrappen van de specifieke voorschriften voor het speciaal en basisonderwijs	☐	☐	☐
- Aanscherping van de plafondhoogten (hoogte boven de vloer) voor nieuwe utiliteitsgebouwen (van 2,4 m naar 2,6 m)	☐	☐	☐
- Hoogte van de deuropening, van 2,1 m naar 2,3	☐	☐	☐
- Aanpassing van de eis voor het aantal toiletten in een nieuw te bouwen winkelfunctie	☐	☐	☐
- Aanscherpen van de energieprestatie-coëfficiënt voor woningen	☐	☐	☐
- Opnemen eisen voor tunnels	☐	☐	☐

11. VOORLICHTING

11.1 Van welke voorlichtingsmiddelen van het ministerie van VROM maakt u gebruik en wat is uw oordeel hierover? Indien u het voorlichtingsmiddel niet kent, vul dan 'onbekend' in.

	Goed	Voldoende	Matig	Slecht	Onbekend
11.1.1 Brochures	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.2 Praktijkboeken	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.3 Bouwvergunningen online	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.4 Dossier bouwregelgeving (www.vrom.nl/bouwregelgeving)	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.5 Helpdesk bouwregelgeving	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.6 Bouwbesluit online	☐	☐	☐	☐	☐
11.1.7 Nieuwsbrief Bouwen met Kwaliteit	☐	☐	☐	☐	☐

11.2 Hoe vindt u de hoeveelheid voorlichting van de rijksoverheid rond de Woningwet en het Bouwbesluit ?

	Goed	Voldoende	Matig	Slecht	Onbekend
11.2.1 richting Gemeenten	☐	☐	☐	☐	☐
11.2.2 richting Bouwpraktijk	☐	☐	☐	☐	☐

11.2.3 richting Particulieren

11.3 Hoe ondersteunt u burgers die met vragen komen over vergunningsvrij bouwen? [meerdere antwoorden mogelijk]

11.1 **[ALLEEN VOOR GEMEENTE]**

- Eigen voorlichtingsmateriaal
- Mondelinge toelichting (telefonisch / balie)
- Voorlichtingsmateriaal VROM
- Doorverwijzen naar de website van VROM

11.3 Hoe wordt u door de gemeente ondersteund bij vragen over vergunningsvrij bouwen? [meerdere antwoorden mogelijk]

11.2 **[ALLEEN VOOR NIET-GEMEENTE]**

- Eigen voorlichtingsmateriaal
- Mondelinge toelichting (telefonisch / balie)
- Voorlichtingsmateriaal VROM
- Doorverwijzen naar de website van VROM

11.4 Stelt u wel eens vragen aan de helpdesk bouwregelgeving ?

- Ja(ga naar 11.5)
- nee(ga naar volgende hoofdstuk)

11.5 De antwoorden van de helpdesk bouwregelgeving zijn:

- altijd bruikbaar
- meestal bruikbaar
- soms bruikbaar
- nooit bruikbaar

11.6 In de lijst met veel gestelde vragen op de website van VROM vindt ik het antwoord op mijn vraag:

- altijd
- vrijwel altijd
- soms
- nooit

11.7 Hoe vaak komt het voor dat er discussie is tussen gemeente en aanvrager over de antwoorden van de helpdesk bouwregelgeving

- nooit
- soms

- regelmatig
- de gemeente is het nooit eens met de antwoorden

11.8 De helpdesk bouwregelgeving moet in de komende jaren:
[meerdere antwoorden mogelijk]:

- In z'n huidige vorm behouden blijven
- Zich alleen richten op de bouwpraktijk
- Zich alleen richten op gemeenten
- Ook uitspraken gaan doen over specifieke cases
- Worden uitgebreid tot alle onderwerpen van de Omgevingsvergunning

12. WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT (WABO)

12.1 Hoe ver bent u met de implementatie van de Wabo?
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Wij moeten nog beginnen
- Wij hebben een projectleider aangesteld
- Wij hebben een plan van aanpak opgesteld
- Wij hebben de huidige situatie in kaart gebracht
- Wij hebben onze gewenste situatie bepaald
- Wij hebben een veranderplan opgesteld
- Wij zijn bezig met de implementatie
- Wij zijn al klaar voor de komst van de Wabo
- Onbekend

12.2 Hoe wordt de kans ingeschat dat de gemeente per invoeringsdatum klaar is om met de Omgevingsvergunning te werken?
[ALLEEN VOOR GEMEENTE]

- Klein, er is geen zicht op wat er moet gebeuren en de prioriteit ontbreekt
- Klein, er moet nog veel gebeuren
- Reëel, er moet nog veel gebeuren, maar er is prioriteit
- Groot, de organisatie ligt op schema
- Groot, de organisatie is klaar om te werken volgens de Omgevingsvergunning
- Onbekend

13. OPMERKINGEN / AANVULLINGEN

13.1 Indien u suggesties voor verbeteringen of bepaalde ervaringen met de bouwregelgeving niet kwijt kon in deze enquête kunt u die hieronder kwijt. Ook kunt u hier strijdigheden die u in de bouwregelgeving tegenkomt aangeven.

13.2 Bent u bereid uw antwoorden toe te lichten in een discussiebijeenkomst?

- Ja, *ga verder met vraag 13.2.1*
- Nee

13.2.1 Telefoonnummer werk:.....